Yeni bir sol! Ama nasıl?

Şenol Karakaş yazdı

sayfa 8

HAİTİ:

Yardım işgale dönüştü

sayfa 5

Özgürlük, mutluluk, 21. yüzyılın sosyalizmi

Volkan Akyıldırım yazdı

sayfa 10

sosyalist işçi

www.sosyalistisci.org

DEVRİMCİ, ANTİKAPİTALİST HAFTALIK GAZETE

SAYI: 387 ■ 5 Şubat 2010 ■ 2 TL

HÜKÜMET HİÇE SAYIYOR

CHP-MHP İSTİSMAR EDİYOR

TÜRK-İŞ YÖNETİMİ UZLAŞIYOR

Tekel işçisinin yanındayız

AKP, tekel işçilerinin taleplerini görmezden geliyor. Başbakan ise işçileri azarlıyor, hükümetin sunduğu öneri paketinin ne kadar değerli olduğunu anlatıyor. Hükümet bu tutumuyla, kapitalist sınıfın hizmetçisi bir hükümet olduğunu bir kez daha kanıtladı. İşçilerin kazanılmış haklarını bir bütün olarak gasp eden ve sendikal örgütlülüğüne kast eden 4-C uygulaması, paragrafları değiştirilerek işçilere yeni paketmiş gibi, 4-C'de değişiklik yapılmış gibi sunuluyor.

Tekel işçisi Metin: "Şimdi iktidarda AKP değil CHP de olsa aynı şey olacaktı. Buradaki işçilerin çoğu belki de yarıdan fazlası AKP'ye oy vermişti. Ama işçiler MHP ve CHP'nin de özelleştirmeleri desteklediğini biliyor. Yani birleştirecek, toparlayacak bir sola ihtiyaç var. Burada bir çok grubun gelip reklam yapmasından da rahatsızlar."

Batmanlı Tekel işçileri Metin Kılınç ve Servet İnanç: TÜRK-İş'in tavrı ilk günden beri uzlaşmacı. Hükümeti karşısına almak istemedi, masadan çözüm çıksın istedi ama olmuyor işte. 49 günde hale taleplerimiz karşılık bulmadı. Hükümete baskı yapmak yerine hükümetten bir adım bekledi ama sonuç alamadı tabii ki. Bizi tatmin edici bir duruş sergilemiyor. İlk günden beri biz işçilere değil AKP hükümetine daha yakınmış gibi davranıyor. Grev kararı da tabandan yapılan baskı sonucu alındı."

Tekel işçileri direnişi anlatıyor sayfa 2-3

Tekel İşçisi haklıdır sayfa 8

Darbeye karşı omuz omuza!

"En önemlisi Balyoz darbecileri direniş bekliyor. İşte önemli nokta burası. Darbeciler bu defa işlerinin önceki darbeler kadar kolay olmadığını biliyorlar. Bir gece radyodan 'Serhat türküleri' ve sonra darbe bildirisi... Sabah sokağa çıkma yasağı ve itaat.

Paşalar biliyor. Bu defa böyle olmayacak. İnsanlar sokaklara çıkacak...

23 Ocak günü darbe karşıtları iki yılda dördüncü gösterilerini yaptılar. Gösteriye gelenlerin çoğu 'gerekirse tankların üstüne çıkarız' kararlılığındaydı. Bunu sloganlarla ifade ettiler.

Bir de darbe karşıtı gösterilere katılmayan, evlerinin sıcağında, olanları ve gösterilere katılanları küçümseyen, dalga geçmeye çalışanlar var. Darbe şakşakçıları var. Teğmenlerden emir alan 'uzatmalı onbaşılar' var..."

DOĞAN TARKAN YAZDI

sayfa 7

RÖPORTAJ: TEKEL İŞÇİSİLERİ DİRENİŞİ ANLATIYOR

‘Kadroluyuz, kaybetmek istemiyoruz’

Sosyalist İşçi gazetesi 50 gündür direnişi süren Tekel direnişine İstanbul Cevizli'den katılan Metin'le direniş hakkında konuştu.

Fotoğraf, tekeldirenisi.blogspot.com’dan alınmıştır

Sİ: Tekel işçileri özelleştirme sürecinden 50 günlük direnişe nasıl geldi?

Metin: Limanlar, Telekom, Petkim özelleştirmelerinden sonra sıranın Tekel'e geleceğini biliyorduk. O dönemde Türk-iş, bana dokunmayan yılan bin yaşasın mantığıyla yaklaştı. İşçilerden ses çıkaranların sesi kısıldı. İlk içki fabrikaları özelleştirildi. 292 milyon dolara NUOK'a satıldı. Alan şirket hükümete yakınlığıyla biliniyordu ve bu meblağın 230 milyon dolarını devletten kredi çekti. Özelleştirmelerde satılan fabrikaların stoklarını dolduruyorlardı ve hammadde ihtiyacını temin ediyorlardı. Alkol fabrikaları satıldığında stoktaki malların değeri 150 milyon dolardı. Sadece iki sene sonra, alan şirket tarafından bu fabrikalar bir ABD şirketine 1 milyar dolara satıldı, yüzde dört yüz karla. O dönemde tepki gösterdik ama engelleyemedik. Sıra sigara fabrikalarına geldi. İlk özelleştirme ihalesinde düşük fiyat verildiği için ihale iptal edildi. Ama iki yıl sonra hemen hemen aynı fiyata American Tobacco'ya satıldı. Yine depolar dolduruldu. Bazı işçiler bu yeni şirketlere geçtiler. Tazminatlarını aldılar ve çalışma koşullarının iyi olacağını düşündüler. Şimdi görüyoruz ki, Samsun sigara fabrikalarında çalışma koşulları çok kötü. Üç vardiya çalışıyorlar. İşçiler ücretlerden memnun değil. Sigara fabrikalarının Samsun hariç hepsini kapattılar. Neden sadece Samsun kaldı çünkü işçileri daha uzun çalıştırarak ve makineleri yenileyerek üretim miktarını artırdılar ve geri kalan fabrikalara ihtiyaç kalmadığını söylediler. Yani özelleştirilmeyle istihdam arttırılmadı tam tersine azaltıldı. Fabrikaların yerine eğlence merkezleri kuruldu.

Sİ: O dönem neden büyük bir direniş örgütlenemedi?

Metin: Sendikacılar işçilere bir şey olmayacak dedi, vatan millet edebiyatı yaptı. Namus, şeref sözleri veriyorlardı. Yani taban bir şekilde ya ikna edildi ya da güçsüz bırakıldı. Şu çok önemli; o günlerde harekete geçmiş olsaydık bugün daha farklı olacaktı. 4-C sonradan çıktı. Bölümler (başmüdürlükler vs) yavaş yavaş kapatıldı. Fabrikalardan tekelin diğer bölümlerine geçenler de dolayısıyla açıkta kalma riskiyle karşı karşıya kaldı.

Sİ:4-C nedir?

Metin: Sözleşmeli çalışıyorsun. Dört aydan on aya kadar değişen sözleşme süreleri var. Şartlar belli değil yani mesai yapıyorsun ödeneceğine dair garanti yok, izin yok, tazminat yok. Tekel'de uzun yıllar çalışmış biri 4-C'ye geçip ordan emekli olduğunda emekli maaşı yaklaşık 1.200 TL'den 550 TL'ye düşecek. Ayrıca gidilecek kurum sözleşme biter bitmez sözleşmeni fesederek seni fiilen işten atabilecek. Biz o yüzden özlük haklarımızın içinde olduğu bir çözüm istiyoruz. Sözleşmeli değil kadrolu çalıştırılmak istiyoruz.

Sİ: Sizin 14 Aralık'ta Ankara'ya gelme ve bir direniş başlatma kararınız sendika tarafından nasıl karşılandı?

Metin: Sendikaya dönük bir güvensizlik vardı, hala var. Hatta o günlerde sendikaya güvenmeyip gelmeyenler de oldu. Ankara'ya ilk gelişimizde engellenmek istendik. Defalarca otobüslerimiz durduruldu. Ankara girişinden itibaren yürüyüşe geçtik. AKP genel merkezin önüne gidildi. Akşam vakti sendika emniyetle görüşmesi sonucu bizi toplayıp Atatürk Spor Salonu'na götürdü. Kadınlar ise Türk-Metal Sen'de kaldı. Sabah kalktığımızda spor salonunun kapıları kilitliydi. Üç saat kapıları açtırmak için mücadele ettik. Polis barikatı vardı ve ilk müdahaleyi orda gördük. Sonra Abdi İpekçi parkına geldik. AKP önünde bir grup vardı. Onlarla birleşmek istedik. İkinci müdahale orda oldu. Havuza düşenler oldu vs. Sendikacılar işçileri saatlerce yürüttü o gün. Bir tür yorma politikası. AŞTİ'den Kızılay'a maksimum bir saatte gelinir diyorlar, bizi sendika dört saatte getirdi. Sonra tekrar Abdi İpekçi'de buluşuldu. Çadırlar kurduk ve orada kalmaya karar verdik. Destek ziyaretleri oluyordu. Direnişin 3. gününde polis müdahale etti. Sonra destek daha da büyüdü.

Sİ: Alınan destekler ve mücadele işçilerin milliyetçilik gibi konulardaki tutumunu değiştirdi mi?

Metin: Tabii ki. Milliyetçi-şoven dalgaya rağmen, BDP'liler alana geldiğinde iyi karşılandılar. Birbirlerini çok tanımayan işçiler yan yana geldiler ve günlerdir birlikte direniyorlar. Trabzonlu işçinin Batmanlı olana dair fikirleri değişiyor. Biz burda bir açılım olduğunu söylemiştik eylemlerde.

Sİ: Direniş Türk-iş'in önüne nasıl taşındı?

Metin: Abdi ipekçi'ye 18 Aralık'ta müdahale olunca (suyla, gazla) dağıldık ve bir grup insan Türk-iş'in önüne gittik. Sonra herkesi arayarak oraya çağırmaya başladık. Derken sayımız arttı ve direniş oraya taşınmış oldu. Bu arada başka illerde de eylemler oldu. İstanbul'da köprü eylemi, gemi işgalleri oldu. Sendika bir eylem programı açıklamak zorunda kaldı. İlk plan, sendikacıların meclise yürümesi, Cuma günleri 1'er saatlik iş bırakma eylemi ve AKP önünde yapılacak bir eylemdi. Meclis eylemi gerçekleşmedi. Sadece yöneticileri yürütmek istediler, işçiler barikatı zorladı ama açılmadı. Sendikacılarla tartışıldı ama onlar işçileri yalnız bıraktı. Bu eylemlerden somut bir kazanım elde edemeyince ikinci başkanlar kurulu toplantısında bir miting kararı çıktı. 17 Ocak mitingine ise Türk-iş dışındaki sendikaların katılımı çok düşüktü. Biz greve imza atarız diyen KESK yok gibiydi. DİSK yoktu. Yani alanda sadece Türk-iş vardı. Biz bu eylemden somut bir kararın çıkmasını istiyorduk. Ama Mustafa Kumlu konuşmasında 4-C'ye değinmedi bile. Ayrıca öncesinde kürsünün arkasında Tekel işçileri olacak dendiği halde, kürsünün önüne Türk-Metal Sen ve Kumlu'nun sendikası TES-İş etten duvar ördüler. İşçiler işçilerle çatıştı dedirtmemek için çok dikkatli davrandık ama nihayet onların duvarını aştık ve eylemin sonunda kürsüyü işgal ettik. Grev kararı istediğimizi söyledik. Sonra da sendika binasına girdik.

Sİ: Açlık grevi kararı nasıl çıktı?

Metin: Kararı Türk-iş aldı. İşçilere sormadan aldı. Önce ben şöyle düşüyordum. Böyle bir eylemi cezaevindekiler yapar. Elleri kolları bağlıdır. Ama biz başka şeyler yapabiliriz. En son çaredir açlık grevi. Ayrıca çok etkili değildir. Fakat biz hareket bölünmesin diye bu öneriyi kabul ettik ve 158 kişi açlık grevine başladık. Hastanelere gidenler oldukça kamuoyundan destek büyüdü, yani açlık grevi daha geniş bir kamuoyu yaratma açısından olumlu sonuçlar doğurdu. İnsanların duygularına seslendi.

Sİ: Genel grev kararı ne zaman alındı?

Metin: Açlık grevinin üçüncü gününde alındı. Konfederasyonlar, emek platformu bileşenleri toplandı ve bize hükümetle diyalog kanalının açıldığını, açlık grevini bitirmemiz gerektiğini ve eğer sonuç alınamazsa 3 Şubat'ta grev yapılacağını söylediler. Aramızda tartışma çıktı ama yine biz bölmemek adına bu karara uyduk ve açlık grevi bitti. Grev kararında ise sadece 4-C için değil. Kent AŞ. İşçilerinin talepleri dahil başka bir dizi talep var. Sonra perşembe günü hükümetle bir görüşme yapıldı ve hükümet pazartesine kadar süre istedi. Erdoğan'ın açıklamaları gazetelere çözecek diye yansıdı. Sendika başkanı bile çok umutluydu. Pazar günü yaptığı açıklama ise bugünün işaretlerini veriyordu. Bugün gördük ki (1 Şubat) hükümet 4-C'den vazgeçmiyor. Sadece sözleşme süresini 11 ay 23 güne uzatıyor. Biz baştan sözleşmeli çalışmayacağımızı söyledik. İzin günlerini arttırıyor. Bunun da bir anlamı yok. 2 Şubat'ta açlık grevi tekrar başlıyor, sendikalar, odalar vs. geziliyor ve grevin daha etkili olması için konuşuluyor. Genel grev, genel direnişe dönüştürülmeye çalışılıyor. Çünkü hayatın durmadığı bir genel grev bizi güçlendireceğine zayıflatır. Grev her yerde yürüyüşlerle, eylemlerle örülmeli. Alt yapı oluşturulmalı. Kitle baskısı yaratabilmeliyiz. Sendikalar bir süredir güç kaybında. Hükümet tarafından ciddiye alınmıyor. Biz kararlıyız çünkü haklıyız. Kavga yeniden başlıyor. Bugünden sonra kazanım olmazsa işçileri nasıl geri evlerine gönderecekler? Ben AKP'nin çok güç kaybettiğine inanıyorum. Biz eğer özlük haklarımızı alabilirsek bu tüm işçiler için umut yaratacak. Herkesin gözü açılacak. AKP bizi millet getirdi, tekel işçisi getirmedi diyor. Biz uzaydan gelmedik. Ailelerimizle, çevremizle biz milyonlarız. İstediğimiz tek şey varolan durumun korunması. Kadroluyuz, kaybetmek istemiyoruz.

Sİ: Son soru. Solu nasıl değerlendiriyorsunuz? Sizce yeni bir sola ihtiyaç var mi?

Metin: Şimdi iktidarda AKP değil CHP de olsa aynı şey olacaktı. Buradaki işçilerin çoğu belki de yarıdan fazlası AKP'ye oy vermişti. Ama işçiler MHP ve CHP'nin de özelleştirmeleri desteklediğini biliyor. Yani birleştirecek, toparlayacak bir sola ihtiyaç var. Burada bir çok grubun gelip reklam yapmasından da rahatsızlar. Şapkam görünsün, bayrak sallayayım gibi tavırlar çok hoş karşılanmıyor. Hem sendikalar rahatsız, hem de tabandaki işçiler. Tabii ki bu arkadaşları koruyoruz ama böyle olmasa daha iyi olur. Yani işçiler için alternatif yok. CHP sol değil artık. Hele son dönemde MHP'den daha milliyetçi oldu. Sol örgütlere ise oyum boşa gider diye oy vermeye yanaşmıyor insanlar. Şimdi solda daha kapsayıcı bir örgüte ihtiyaç var. Demokrasiyi, özgürlüğü anlatacak bir sola.

Röportajlar:
Damla Çimen, Canan Şahin, Kemal Başak

‘Milliyetçiler samimi değil’

Arzu Gümüş sordu, Batmanlı Tekel işçileri Metin Kılınç ve Servet İnanç yanıtladı

Direnişte 49.günü geride bıraktık. Bu süreçte hükümetin tavrını nasıl buluyorsunuz?

AKP toplumun kanayan yarası oldu. Bu süreçte hem bizim hem de toplumun birçok kesiminin nefretini topladı. İlk günden beri tavrı hep aynı umursamazlıktaydı. Önce basından yanlış bilgi verildi, umutlandırıldık, şimdi ilk günkü konumda bıraktılar bizi. 4-C'yi kabul etmeyiz derken bize yine 4-C'yi dayattılar. Sabah söylenilenle akşam söylenilen birbirini tutmuyor. Bu tutarsızlık sabrımızı taşırıyor. Bıçak kemiğe dayandı.

TÜRK-İş'in tavrı hakkında ne düşünüyorsunuz?

TÜRK-İş'in tavrı ilk günden beri uzlaşmacı. Hükümeti karşısına almak istemedi, masadan çözüm çıksın istedi ama olmuyor işte. 49 günde hale taleplerimiz karşılık bulmadı. Hükümete baskı yapmak yerine hükümetten bir adım bekledi ama sonuç alamadı tabii ki. Bizi tatmin edici bir duruş sergilemiyor. İlk günden beri biz işçilere değil AKP hükümetine daha yakınmış gibi davranıyor. Grev kararı da tabandan yapılan baskı sonucu alındı.

Grev kararıyla ilgili düşünceleriniz neler? Sizin için önemi nedir?

Genel grev bizim en büyük kazanımlarımızdan biri. Geç alınmış bir karar. Süreöte bir tıkanma söz konusu ve ancak genel grevle birlikte bir çözüme ulaşabileceğimizi düşünüyorum. Sonuna kadar destekliyoruz.

Tekel direnişinin bugüne kadar ki kazanımları neler?

Bizim için hareketin en büyük kazanımı sınıf bilincinin kazanılması oldu. İşçi sınıfı bilinçlendi ve işçiler kendi güçlerinin farkına vardı. Birçok ilden arkadaş hep birlikte ayrım gözetmeksizin birliktelik yarattık. Emek platformu harekete geçti. En büyük kazancımız ise dostlarımız, genel destekler. .

Bu mücadele sizce barış sürecine, Kürt sorununa bir katkı sağladı mı?

Bu direniş bize birlikteliği aşıladı. Lazlarla birlikte horon teptik, Samsunlularla birlikte halay çektik. Bu aslında barış için hazır olduğumuzu gösterdi. Birlikte yaşayabiliyoruz, örgütlenebiliyoruz. Aslında düşman değiliz ama düşman gibi göstermeye çalışıyorlar. Farklı illerin çadırları birbirleriyle

Gün geçmiyor ki yeni bir darbe planı ortaya çıkmasın. Şu an direnişte olan bir işçi olarak darbelere nasıl bakıyorsunuz?

Zaten biz doğuda darbelerin sonuçlarını en ağır şekilde yaşayanlar olduk. Bu sıkıntılar içindeyken darbe çığırtkanlığı yapamayız, tehlikenin farkındayız. Tabi ki herkes darbeden payına düşen sıkıntıyı aldı, Batıda da insanları mahvetti darbe. Ama bu dayanışma sürecinde şunun farkına vardık hepimiz, 80 sonrası kapatılan sendikalarımız ve elimizden alınan haklarımızla bu direnişi göstermek bir yana alanlara bile çıkamazdık. Hepimiz tehlikenin farkındayız.

Çeşitli ziyaretler yapıldı Tekel işçilerine. BDP'liler geldi, pembe Hayat LGBTT Derneği geldi. Bu kesimler kimliklerinden dolayı toplumun ezilen kesimleri. Sizce bu gruplar işçilerle bağ kurabildi mi?

Bu ziyaretler bizim için çok önemliydi. İnsanlar emeğimize saygı duyup gelmişler. Başımızın tacıdırlar. Özellikle pembe Hayatın desteği sonucu bizde dönüşüm oldu. Sonuçta medyanın ve toplumun bize gösterdiğinin dışında LGBTT bireyleri tanıma fırsatımız oldu ve bu bizim önyargılarımız kırdı. BDP ziyaretine gelince, ezilen sınıfın yanında olduğunu belli etti ve desteklerini sundu. Kimseden, hiçbir bölgeden kötü bir tepki gelmedi. Bu ziyaretler işçiler arasında önyargısı olanları da değiştirmesi açısından çok yararlı oldu.

Direnişin başından beri milliyetçi hareketlerde desteğe geldiler. Sizce bunun etkileri neler oldu?

Milliyetçiler darbeciler bu süreçte gelip yanımızda olduklarını söylediler, çay verdiler yemek dağıttılar. Biz birlikteliğimiz bozulmasın diye tepki vermedik. Sonuçta kimin ne niyetle geldiği kişinin kendi bilincine göre değişiyor. Bazı sivil toplum kuruluşları ya da örgütlerin samimiyeti kendini belli ediyor ama milliyetçilerden bu samimiyeti alamıyoruz. Sizlerle konuştuğumuz gibi konuşup derdimizi anlatamıyoruz. Sadece süreci anlatıp isteklerimiz söylüyoruz. Desteğini sunan herkese teşekkür

Sizce direniş boyunca kitlesel bir solun eksikliği var mıydı? Yeni bir sola ihtiyaç var mı, varsa nasıl bir sol?

Şu an yeni bir sol gereksinimi gözardı edilemez, insanların ihtiyacı bu. Ben Doğu'da yaşıyorum, orda bir örgütlülük, beraberlik durumu var ama batıda böyle değil. Birçok örgüt var, dağınıklık var. Yeni oluşacak sol bütünleştirici, devrimci, demokrat olmalı. Toplumun her kesimine hitap edebilmeli, herkesi kapsamalı.

DSİP ile ilgili düşünceleriniz ?

DSİP'teki herkes kardeşimizdir. Direniş boyunca bizi yalnız bırakmadınız. Bize evinizi açtınız, ekmeğinizi paylaştınız. Eğer Doğu'da DSİP olsaydı, DSİP'li olurduk. Bizim sorunlarımıza duyarlısınız. Sizinle ilgili anılarımızı torunlarımıza bile anlatacağız. DSİP'e destekleri için teşekkür ederiz.

> **“Milliyetçiler darbeciler bu süreçte gelip yanımızda olduklarını söylediler, çay verdiler yemek dağıttılar. Biz birlikteliğimiz bozulmasın diye tepki vermedik. Sonuçta kimin ne niyetle geldiği kişinin kendi bilincine göre değişiyor. Bazı sivil toplum kuruluşları ya da örgütlerin samimiyeti kendini belli ediyor ama milliyetçilerden bu samimiyeti alamıyoruz.”**

KRİZ, GREV, DİRENİŞ, EYLEM

Marmaray işçileri eylemde

Marmaray projesinde taşeron olarak çalışan işçiler, günlük 27,5 lira olan yevmiyelerinin 28,5 liraya çıkarılmasını protesto ettiler. "İnsanca çalışma koşulları için direnişteyiz" pankartı açan işçiler 3 yıldır zam alamadan çalıştıklarını, sigortalarının 15 gün yatırıldığını, yevmiyelerine sadece 1 lira zam yapıldığını söylediler. İşçilere Türk-İş 1. Bölge Temsilciliği'nde 48 saattir açlık grevi yapan itfaiyeci ve Esenyurt Belediyesi işçileri de destek verdi.

Antep'te tekstil işçileri grevde

Gaziantep Organize Sanayi Bölgesi'ndeki Çemen Tekstil Fabrikası'nda çalışan 525 işçi için yürütülen toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamayınca işçiler grev kararı aldı. İlk gün işçilere polis saldırdı. Grevin 2. haftasına gelindiğinde fabrikaya 200 yeni işçi alındı. Patronun bu grevi kırma işi yeni işçilerin grevdeki arkadaşlarının davasını desteklemesiyle başarısız oldu. Antepli işçiler grevlerinin 3. haftasını geride bıraktı.

Rize'de temizlik işçileri eylemi

Rize Belediyesi'ne bağlı RİBELSAN isimli şirket bünyesinde çalışan 106 temizlik işçisi, geçtiğimiz ay farklı bir firma bünyesinde çalıştırılmaya zorlandıkları için iş bırakmıştı. Hak kaybı olmayacağı garantisi alarak başka firmaya geçmeyi kabul eden işçiler, verilen sözlerin hiçbiri tutulmayınca iş bırakma eylemi yaptı.

TARİŞ işçileri eylem yapacak

İzmir'de faaliyet gösteren ve geçen yıl Şubat ayında üretime ara veren Tariş İplik Dokuma Fabrikası'nın tekrar açılmayacağının belli olması üzerine Türkiye Tekstil Örme ve Giyim Sanayi İşçileri Sendikası (TEKSİF) üyesi işçiler eylem kararı aldı. Fabrika 600'ü sendikalı olan 1200 işçisiyle Avrupa'nın en büyük iplik fabrikası olarak tanımlanıyordu.

Tuna Öztürk

GÖRÜŞ

Anlamlı ve anlamsız afişler

İstanbul sokaklarında bir afiş: "İşçiler, birleşin, ayaklanın".

Hiç itirazım yok. Afiş, benim de isteklerimi tam tamına dile getirmiş.

Ama siyasi bir anlamı var mı? Herhalde afişleri asan arkadaşlar da biliyor ki, yok.

Sosyalist propagandanın amacı devrimcilerin arzularını ve hayallerini ifade etmek olmasa gerek. Afişleri asan örgütün üyeleri de, tüm diğer örgütlerin üyeleri de bu hayalleri paylaşıyor ve paylaştığımızı da biliyoruz. Birbirimize bunu hatırlatmaya gerek yok.

Afiş işçilere yönelikse, bazı işçiler "İyi olurdu vallahi!" deyip yürüyüp gidecek, bazılarıysa "Zır delilere bak!" deyip geçecek. Ama ne biz sosyalistler için, ne de herhangi bir işçi için, afişin herhangi bir somut anlamı olmayacak.

Bu mudur sosyalist propaganda?

Hayır, değil ve olmamalı.

Sosyalist propaganda, işçilere bugünkü durumda yapabilecekleri ve ileri bir adım atmalarını veya kapitalizmi sorgulamalarını sağlayacak bir öneri sunduğu ölçüde anlamlıdır.

Ülkede üç aydır bir genel grev sürüyorsa, güvenlik güçleriyle giderek sertleşen çatışmalar oluyorsa, her tarafta işyeri işgalleri oluyor ve grev komiteleri yaşamın çeşitli yönlerini koordine ediyorsa, "İşçiler, birleşin, ayaklanın" afişleri anlamlı olur. Bir sonraki adıma işaret eder; pek çok işçinin kafasındaki "Şimdi ne yapmalı?" sorusuna cevap getirir, pek çok işçiye makul gelir.

Bugün tek bir işçiye makul ve gerçekçi gelir mi? Gelmez; siyasi bir anlamı olmamasının nedeni de bu zaten.

Sosyalist sloganlar fiyaka olsun diye atılmaz. Mevcut durum ile istenen durum arasındaki bağı kurmak için, birinden öbürüne geçebilmek için tasarlanır. Burada kilit ifade "mevcut durum".

İki kez üst üste muhafazakâr, neoliberal bir partiyi iktidara getirmiş, seneye büyük ihtimalle yine getirecek olan, bir tanesi hariç hepsi muhafazakâr bilmem kaç konfederasyona bölünmüş bir işçi sınıfına "Ayaklan!" önerisinde bulunmak, fiyakadır, afakîdir.

Mevcut durum ile istenen durumu bağlamak için, Troçki 'geçiş talepleri' kavramını geliştirmiştir. Öyle bir talep olmalı ki, işçilere tamamen makul gelsin, fakat kapitalistlerin karşılaması mümkün olmasın. Ve dolayısıyla işçilerin "Bu talebin karşılanması için başka bir düzen gerek" diye düşünmesine yol açsın.

Talep karşılanırsa, ne ala, işçiler bir zafer kazanmış olur. Ve daha ileri bir başka talebe geçilir.

Daha büyük ihtimalle karşılanmaz; karşılanmazsa işçiler öfkelenir, radikalleşir.

'Geçiş talepleri' devrimci talepler değildir. Devrimci taleplerin işçi sınıfı içinde yankı bulmayacağı, "İşçiler, ayaklanın!" önerisinin anlamsız olduğu zamanlar için düşünülmüştür.

'Geçiş talepleri' reform talepleridir. Bunların öne sürülmesi, sürenlerin devrimciliğine gölge düşürmez, reformist oldukları anlamına gelmez.

Örneğin, "İklim değişikliğini durdur" böyle bir taleptir. Son derece makul. Ama açık ki kapitalist sistem, kârlarının düşmemesi için, bunu karşılamayacak. En apolitik işçi bile, "Gayet makul, niye karşılamıyorlar?" diye düşünecek.

"İlker Başbuğ istifa!" böyle bir taleptir. CHP üyesi olan azınlık hariç, tüm işçilere doğru gelir; ama tabii istifa etmeyecek. "Askerler sivil mahkemelerde yargılansın" veya "Tekel işçilerine doğru dürüst iş verilsin" böyle taleplerdir.

Devrimci talepler değil, ama mevcut düzenin sorgulanmasını, başka bir düzenin gerekliliğini gündeme getiren talepler.

Roni Margulies

BDP: Demokrasi cephesini oluşturalım

Kapatılan DTP'nin ardından barış sürecinde öne çıkan Kürtlerin meşru partisi BDP ilk kongresini gerçekleştirdi. Son üç ayda binden fazla üye ve yöneticisi gözaltına alınan, halen 150 üyesi tutuklu olan BDP hükümeti tasfiye planlarından vazgeçmeye çağırdı.

Barış ve Demokrasi Partisi 1. Olağan Kongresi 1 Şubat'ta Ankara'da toplandı. Selahattin Demirtaş ve Gülten Kışanak'ın eşbaşkan seçildiği kongrede önümüzdeki sürece ilişkin bir çok önemli açıklama yapıldı.

DSİP Genel Başkanı Doğan Tarkan, kongreye gönderdiği mesajda 'Barışa her zamankinden daha yakınız. Savaş kışkırtıcılarını yenelim. Batı'da ve Doğu'da darbeyi durduralım. Acı ve ölümden başka bir şey sunmayan tasfiye planlarını hep birlikte çöpe atalım. Devrimci Sosyalist İşçi Partisi, Kürt ulusunun özgürlük mücadelesini koşulsuz olarak destekliyor. Kardeş partimiz BDP'nin yanındayız.' Dedi.

Selahattin Demirtaş, kongrede yaptığı konuşmada AKP'yi eleştirdi. Demirtaş, demokratik açılım politikasının hükümet tarafından Kürt ulusunun meşru örgütlerini tasfiye etme sürecine dönüştürüldüğüne dikkat çekerek şunları söyledi: 'Bu doğrultuda önümüzdeki dönemin temel politikası halkımızı AKP'den kurtarmak olacaktır. Biz halkımızın huzurunda söz veriyoruz, elimize vurulan kelepçeleri çıkarıp AKP zihniyetinin boynuna takacağız.'

BDP'nin yeni eşbaşkanı Kürtleri AKP ve CHP örgütlerden toplu olarak istifa etmeye çağırdı. Demirtaş 'Oysa bizler biliyoruz ki CHP 1938'de başlattığı fiziki katliamı şimdi bu şekilde kültürel katliamla sonuçlandırmak istiyor. CHP'nin önerisinin Türkçesi şudur; biz yıllardır Kürtleri asimile etmeye çalışıyoruz. Türkçe eğitim alanlar bir şekilde asimilasyon sürecine dahil oldular, ancak Türkçe eğitim alamayan özellikle yoksul Kürtleri özel okullarda kaliteli bir şekilde ve bedava okutarak Türkleştirirsek bu mesele biter diyor' dedi.

Selahattin Demirtaş ve Gülten Kışanak

Öcalan'ın çağrısı

BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş, Kürt sorununda çözüm için Kürt ulusal lideri Abdullah Öcalan'ın süreçte rolüne şu sözlerle dikkat çekti:

'Sayın Öcalan; barış arayışları, fikirleri, PKK ve halk üzerindeki birleştirici gücü nedeni ile en etkili aktördür. Savaşı durdurmak isteyen bir devlet, bu etkili muhatabı, bir şekilde dikkate almak durumundadır. Bunun tersi, siyaset bilimine aykırıdır. Devlet bu konuda samimi olursa biz inanıyoruz ki barış çok kısa bir sürede gerçekleşecektir. Yaşanan tıkanmalar çok kolay aşılacaktır. Sayın Öcalan'ın bu noktada Sayın Başbakana yaptığı bir de çağrı vardı; barışı sağlayacak sadece iki kelimeye ihtiyaç var diyor kendisi; 'barış görüşmeleri'. Anaların acılarını, gözyaşlarını dindireceğine dair Türkiye'ye söz veren Sayın Başbakan bu çağrıya kulak tıkayamaz.'

Demirtaş, asker ve gerilla ailelerine çağrı yaptı:

'Çocuğunuzun ölümüne seyirci kalmayın. Bu savaşın bitmesini istemek herkesten önce sizin hakkınızdır. Bu hakkınızı arayın. Bakın, PKK barış görüşmelerine hazır olduğunu söylüyor. PKK'yi buna hazır hale getiren siz anneler, devleti de aynı noktaya çekerek barışın mimarı olabilirsiniz.'

Taradılar ve patlattılar

1995'te Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinde çobanlık yaparken kaybolan oğlu Nezir Tekçi'yi arayan baba Halit Tekçi'nin ısrarı korkunç gerçeği açığa çıkardı. Oğlu önce taranmış, sonra mayınla patlatılmıştı.

15 yıl önce Yüksekova Tabur Komutanlığı'nda er olarak görev yapan Yunus Şahin, tanık olarak savcılığa verdiği ifadede Nezir Tekçi'nin bölgede bulunan Bolu Dağ ve Komando Tugayı tarafından gözaltına alındığını ve öldürüldüğünü iddia etti. Şahin, taraf gazetesine yaptığı açıklamada şunları söyledi. "'Aşağıya köye doğru yaklaştığımız tepelik bir yerde durmamızı emrettiler. Fakat olduğumuz yerden köy görünmüyordu. Ali Osman Akın adlı Yüzbaşı, Nezir'e 'Bize PKK'nın yerini ve silahlarını göster' dedi. Nezir, onların yerini bilmediğini söyledi. Bunun üzerine Ali Osman, 'Seni öldüreceğim' deyince Nezir 'Benim bir suçum yok, ben ne yaptım ki' diye söylendi. Sonra Ali Osman, Nezir'i alıp bizden 10 metre kadar ileriye götürdü. Nezir öldürüleceğini anladığı için koşup bizim tarafa doğru geldi. Bunun üzerine Ali Osman adlı yüzbaşı bize hitaben 'Aranızda hangileri Kürt ise parmak kaldırsın' dedi. Yaklaşık 20 kişi parmak kaldırdı. Ali Osman, bize Nezir'i göstererek ' Kürt olanlar üzerine doğru ateş etsin' dedi. Orada olan Kürt askerlerden bir kısmı 'Sadece biz ateş etmeyiz' deyince kimse ateş etmedi."

Geçen yıl lice'de 14 yaşındaki Ceylan Önkol karnından havan topu ile vurularak katledilmişti. Bir asker, diğeri çocuk. Ortak noktaları Kürt olmak.

Karbon salımlarında anlaşma yok

İklim değişikliğine neden olan karbon salımlarının yüzde 80'den fazlasından sorumlu olan ülkeler 2020'ye kadar azaltma planlarını Birleşmiş Milletler'e sundu. En gelişmiş kapitalist devletlerin sunduğu rakamlar küresel ısınma sorununu çözmekten uzak.

Çin, 2005-2020 arası yüzde 40-45 azaltma taahhüdünde bulunurken, benzer bir kavramı benimseyen Hindistan'ın vaat ettiği azaltma oranı yüzde 20-25 oldu.

Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği de, karbon salımlarında yüzde 20'yi bulan kesintiler önerdi. Ancak kesintileri farklı yöntemlerle hesapladılar. ABD, 2020'ye dek 2005'e kıyasla yüzde 17'lik bir kesintiden söz ederken, Avrupa Birliği kesinti oranını 1990 düzeyine göre hesapladı. Avrupa Birliği, 2020'ye kadar salımları yüzde 20 azaltmaya hazır olduğunu açıklamış, diğer büyük ülkelerin de aynı yönde eşit çaba harcamaları halinde bu oranı yüzde 30'a çıkarabileceğini söylemişti.

Brezilya 2020'ye dek yüzde 36-39 civarı bir kesintiden bahsederken, Japonya da salımları 2020'ye dek 1990 düzeyine göre yüzde 25 azaltmayı önerdi.

Bilim insanları iklim değişikliğini durdurmak için mevcut karbon salımının hemen yüzde 80 oranında azaltılmasını, yakın zamanda bu oranının yüzde 90'a çıkarılması gerektiğini ısrarla söylüyor.

Obama' dan dev savunma bütçesi

Irak savaşına karşı çıkarak iktidara gelen ABD başkanı Barack Obama, Afganistan ve Pakistan'daki şahinliğini devam ettirirken, 2011 için hazırlanan bütçede savunma harcamalarını da artırdı. Kongreden geçtiği takdirde 3.83 trilyon dolarlık bütçenin 708 milyar doları silahlanmaya ve diğer askeri harcamalara aktarılacak. Bu miktar şimdiye dek savunma için talep edilen en yüksek miktar oldu. Bu artış, savunma dışındaki bazı iç harcamaların kısılması veya dondurulmasıyla finanse edilecek.

Yeni bütçe planında savunma bakanlığı harcamaları yüzde 3.4 artarak 549 milyar dolara çıkarıldı. Irak, Afganistan ve Pakistan'daki savaşların devam ettirilmesi için de ayrıca 159 milyar dolarlık ödenek talep ediliyor. 33 milyar dolar da Afganistan'daki asker sayısının arttırılması için harcanacak.

Ayrıca bütçede nükleer silahlara ayrılan pay da, 2010 bütçesine göre 624 milyon dolar arttırılarak 7 milyar doların üzerine çıktı.

Tüm bunlar, George W. Bush döneminde başlayan savaş ekonomisinin Obama döneminde de devam edeceğinin bir göstergesi.

Tek cephede savaş

ABD Savunma Bakanlığı Pentagon taslak strateji belgesinde Amerikan ordusu bundan böyle aynı anda iki büyük savaş vermemesi, ordunun farklı tür tehditlere odaklanması gerektiği belirtildi.

Dört yılda bir yenilenen belge ABD'nin savunma önceliklerini tanımlıyor.

2010 strateji belgesinde ABD ordusunun siber saldırılar, küresel ısınma ve gerilla tipi isyan gibi tehditlere öncelik vermesinden bahsediyor. Bölgesel çatışmaların tek şablon olmadığı vurgulananan belge şimdiki stratejide yer alan aynı anda iki ayrı yerde savaş yürütebilme amacı revize ediliyor. Afganistan ve Irak'ta, yani iki cephede birden savaşan ABD'nin yenilgisinin sonucu tek bir ülkede tek bir savaş olarak yeni stratejiye geçiyor.

Buna rağmen belgede ordunun başlıca önceliğinin, 'bugünün savaşlarında galip gelmek ve Afganistan ile Irak'taki terör örgütlerini dağıtmak' olduğu söyleniyor. Ayrıca, iklim değişikliğinden ilk kez dünya çapında potansiyel bir istikrarsızlık ve savaş nedeni olarak bahsediliyor.

Yeni hedef İran

ABD'de Başkan Barack Obama yönetiminin, "İran'ın gelecekteki olası askeri saldırılarını önleme girişimi" çerçevesinde, Suudi Arabistan ve Körfez'deki diğer müttefikleriyle birlikte silah satışlarının hızlandırılması ve petrol terminalleri ile diğer önemli alt yapı tesislerine yönelik savunma sistemlerinin güçlendirilmesi konusunda "sessizce" çalışma yürüttüğü ileri sürülüyor.

Washington Post gazetesi, eski ve halen görevde olan Amerikalı ve Ortadoğu'daki hükümet yetkililerine dayanarak habere göre, Washington'ın girişimleri, "Suudi Arabistan'daki 10 bin kişilik koruma gücünün mevcudunun üç katına çıkarılmasına yönelik ABD'nin desteklediği plan dahil olmak üzere, hava savunma sistemlerinde önceden görülmemiş boyutta koordinasyon sağlanmasını ve ABD ile Arap orduları arasında ortak tatbikatların artırılmasını içeren daha büyük bir çaba" çerçevesinde yer alıyor ve "Tahran'a karşı baskının artırılmasını" amaçlıyor.

Söz konusu çabanın, George Bush başkanlığındaki önceki "dost" Arap ülkelerine savaş uçakları ve füzesavar sistemleri satılması taahhütlerinin üzerine inşa edildiği belirtilen haberde, ABD'nin bölgedeki silah satışlarında Birleşik Arap Emirlikleri ve Suudi Arabistan'ın başı çektiğine işaret edildi.

Washington Post, "Bu kaygıları artıracak şekilde, bazı petrol ve gaz zengini Arap ülkeleri, 'görünürde' iç enerji ihtiyaçlarını karşılama gerekçesiyle nükleer reaktör ya da elektrik santrali inşa etme yönünde yeni girişimlerde bulunuyor" tespitini yapıyor

BAE, ABD'nin desteğiyle son dönemde, ilk nükleer enerji reaktörünü inşa etmek için anlaşmalar imzaladı. Buna benzer adımlar atan ya da atmayı düşünen diğer ülkeler ise Mısır, Suudi Arabistan, Türkiye, Kuveyt, Ürdün ve Yemen.

200 bin kişi öldükten sonra

Haiti'de yardım işgale dönüşüyor

Dünyanın dört bir yanından Haiti'deki depremden etkilenenlere yardım gönderilse de depremzedeler hâlâ yardım bekliyorlar. Çünkü en temel yardımlar dahi yerine ulaşmıyor.

Yaklaşık 150 bin kişinin öldüğü depremden sonra ABD derhal Haiti'ye yardım kuvvetleri göndererek adanın kontrolünü eline aldı. "İnsani görev" denerek başlatılan harekat uzun vadeli bir işgal için yapılan hazırlıklara benziyor.

Birleşmiş Milletler'in resmi haber ajansı IRIN'in haberine göre başkent Port-au-Prince'teki 30 bin kişinin barındığı iki büyük kampa depremden bu yana hiçbir yardım ulaşmamış. Şehrin sakinleri, yetkililerin yardımları ihtiyacı olanlara ulaştırmak yerine kendilerine ayırdıklarını söylüyor.

Tüm yardımlar BM ve ABD kontrolünde yapılıyor ve Haitililere hiçbir denetim yetkisi verilmiyor. Örneğin, bir golf sahasında kurulan 60 bin kişilik geçici barınağa gidecek her damla su ve her türlü gıda ABD'nin güvenlik güçleri tarafından kontrol ediliyor. Geçen haftaya kadar her gün yemek dağıtımı yapılırken cumartesi günü yiyeceğin çok fazla insanı kampa çektiği bahanesiyle gıda dağıtımı durduruldu.

ABD'nin Haiti'de görev yapan askerlerinden teğmen Brad Kerfoot gıda dağıtımının durdurulmasıyla ilgili şöyle diyor: "Onlara dünkü davranışları yüzünden bugün yemek vermeyeceğimizi söyledik. Ben ve askerlerim halkın bizim kıymetimizi bilmediğini düşünüyoruz." Yani yardımlar ulaştırılmadığı gibi bir de Haitililere çocuk muamelesi yapılıyor.

Yüz binlerce insan açlık ve susuzlukla kıvranırken ABD kontrolündeki Port-au-Prince havaalanı ve hemen yanındaki BM merkezi buz gibi biralar, internet erişimi, yiyecekler, battaniyeler, jeneratörler ve dünyanın dört bir yanından gelen diğer yardımlarla dolu.

Bu uçurum haklı olarak büyük öfkeye neden oluyor. Haitililer en az iki defa BM merkezine yürüyerek yardım ve iş talep ettiler, ancak engellemeyle karşılaştılar.

Kübalı bir televizyon ekibi, BM askerlerinin Haitili kitleye plastik mermiler ve gözyaşartıcı bombalarla saldırmasının görüntülerini yayınladı. Haiti polisi ise deprem sonrası oluşan kargaşayı, mevcut rejime muhalefet eden aktivistleri öldürmek için kullanıyor. Düzinelerce rapor sokaklarda elleri arkadan bağlanmış cesetlerden bahsediyor.

İstanbul'da yaşadığımız sel felaketine benzer bir şekilde, egemen medya sürekli olarak bir yağma tehlikesinden bahsediyor. Ancak yağma dedikleri şey, hayatını devam ettirmek için gerekli olan maddeleri almak için başka bir yol bulamayan çaresiz insanların başvurduğu bir yöntem. Yağma olmadığı gibi, hırsızlık da sayılamaz.

Haiti'ye yardımları ulaştırmak için yeterli sayıda uçak gitmiyor, ancak dünyanın zenginleri şov yapmak için Haiti'ye gidip dönüyorlar. Ürdün prensesi Haya, BM iyi niyet elçisi olarak geçen hafta Haiti'ye gitti. Ülkesinin Haiti'deki birliklerini ziyaret edip özel uçağıyla geri döndü.

ABD yetkilileri yardım dağıtmak için sarf etmedikleri eforu, adadan kaçmaya çalışanları engellemek ve ülkelerine iade etmek için sarf ediyor. Donanma birlikleri ve uçak gemileri, Haiti'den deniz yoluyla Miami'ye kaçmaya çalışanları engellemek için hazır bekliyor. Bir şekilde Miami'ye ulaşabilenler ise derhal tutuklanarak mülteci kamplarına gönderiliyor. İşkencelerle bildiğimiz Guantanamo'da bu iş için 1000 kişilik bir kamp kurulmuş vaziyette.

Depremde bu kadar çok kişinin ölmesinin sebebi, insanların son derece kalabalık ve çürük evlerde yaşıyor olmasıydı. Bu ise Haiti'nin nesillerdir emperyalizm ve kapitalizm altında ezilmesinin getirdiği yoksulluğun bir sonucu. Bu şimdi, ABD'nin yardım adı altında başlattığı işgalle daha büyük bir felaket boyutuna ulaşmış durumda. ABD istese Haitilileri kurtarmak için imkanlarını seferber edebilir, ancak bunu yapmak yerine adayı kontrolü altında tutmak için uğraşıyor ve bu yüzden insanlar boşu boşuna ölüyor.

Özetle tıpkı 2005'te New Orleans'taki Katrina kasırgasında olduğu gibi, Haiti depreminde de dünyayı yönetenler bir kez daha vicdanlarda mahkum oldular.

Muhip Tezcan,
***Socialist Worker*'dan çevirdi.**

Devrimci teorinin önemi

Marksizm, hiçbir zaman eylemden kopuk, saf teorik bir gelenek olmadı. Tüm siyasi geleneklerden farklı olarak, marksizm, yaşayan bir hareketin, işçi sınıfı hareketinin deneylerinin bir ifadesi oldu. Kapitalist sınıfların egemenliğini temeli, devlet aygıtının gücü ve fikirlerin hakimiyetiyle oluşturduğu, kapitalist sistemin insanlığın ulaşabileceği en son toplumsal örgütlenme olduğu yargısında düğümlenir. Marksizm, işte bu yargının sürekli eleştirisi demektir.

Bu yargı, bir sınıf tarafından, işçi sınıfı tarafından sürekli sorgulanır çünkü. Sermayenin örgütlü bir hırsızlık olduğunu, emeğine, çalışma koşullarına, emeğinin ürünlerine ve tüm toplumsal ilişkilerine yabancılaşmasına rağmen üretilen zenginliğin üretmeyenlerin banka hesapları toplamı olarak karşısına çıkması, işçilerin koşullarını sürekli sorgulamasına neden olur.

Sol muhalefet bu sorgulamanın ürünüdür. Marksizm eylemde de teoride de bu sorgulamada tek başına değildir.

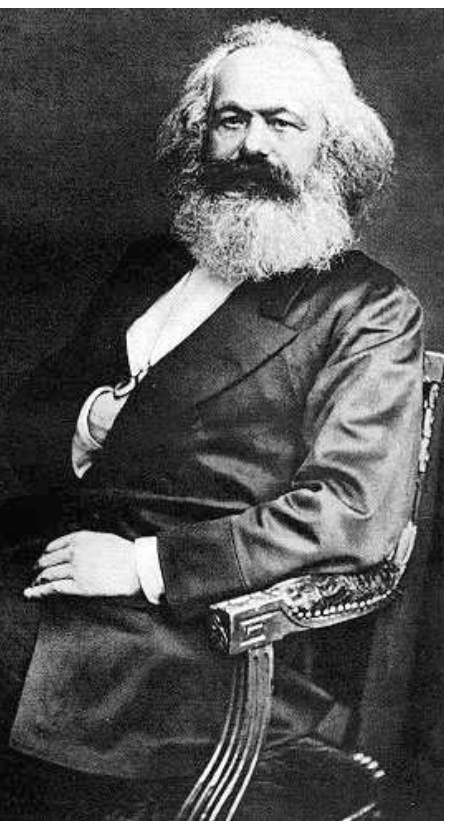

Mart 1871, Parislililer ayaklanır, barikatlar kurulur. Tarihin ilk doğrudan demokrasisi Komün'le ayaktadır.

"Marks'ın sosyalizm anlayışını bilimsel kılan, Marks'ın bilimsel buluşları değildir. Marks da zaten ortalarda "ben şu buluşları yaptım" diye gezinen birisi değildir. Tersine, Marks, kendisinden önceki gelişmelerin hakkını vererek, kendisine ait tek buluşun, sınıf çelişkilerinin işçi sınıfının iktidarı tarafından çözülmesi gerektiği fikri olduğunu söyledi."

Yukardan sosyalizm

Kapitalizmin yarattığı vahşet, kapitalizmi sorgulayan çok sayıda geleneğin ortaya çıkmasına neden oldu. Tüm sol gelenekler, kapitalizmi eleştirirken, yeni bir toplumsal örgütlenmenin hangi güç tarafından nasıl örgütleneceğini de tartışmak zorunda kaldı. Karl Marks ve Friedrich Engels, bilimsel sosyalizmin kurucuları olarak, sosyalizmin o dönemde yaygın bir türü olan, yukardan sosyalizm anlayışıyla mücadele ettiler.

Ütopik sosyalizm, adaletsizliğe ve eşitsizliğe karşı, kapitalizm içinde örnek modeller aratmaya çalıştı. Kapitalizm altında sosyalist temellerde işleyen fabrika denemelerinden toplumsal örgütlenme modellemelerine kadar tüm önerilerinde yukardan, sorunları gören, akıllı birey ya da vicdanlı girişimcilerin kurtarıcı rolünü oynadığı bu çabaların çaresiz adımlar olduğu her denemede ortaya çıktı.

Yukardan sosyalizm bir gelenek olarak, değişik biçim ve adlarla geleneksel muhalefetin köşe taşlarından birisi oldu. Marksizm, "İşçi sınıfının kurtarıcılardan kurtulması gerektiği" vurgusuyla, yukardan sosyalizm geleneğiyle sürekli tartıştı. Bu tartışmanın en keskin virajlarından birisi, marksizm ve anarşizm arasındaki tartışma oldu.

Kapitalizmin sonuçlarını en az marksistler kadar amansızca eleştiren ve kapitalizmin yıkılması gereken bir toplumsal örgütlenme olduğu konusunda en az marksistler kadar kararlı olan anarşistlerin temel sorunu, antikapitalist mücadelede işçi sınıfının eylemini sadece bir araç olarak, kendi eylemlerinin kitlesel zemini olarak görmeleri ve bir üretim biçimi olarak kapitalizmin ne hareket yasalarını ne de yeniden üretim süreçlerini kavrayabilmeleriydi. Kapitalizmi tek bir hamleyle yıkıp, yerine aynı hızla devletsiz bir toplumu kurma hayallerinin nedeni, kapitalizmi kendi akıllı örgütlenmelerinin yıkacağına ve aynı akıllarıyla kendileri için oluşan kitlesel zemin üzerinden devletsiz bir toplusal örgütlenmeyi yaratabileceklerine duydukları neredeyse dinsel inanç haline gelmiş olan anarşist düşe sahip olmalarıydı.

Marks, yukardan sosyalizm anlayışının tüm biçimlerine karşı mücadele ederken, Birinci Enternasyonal'in kuruluşu sırasında, kuruluş metnine "Emekçi sınıfların kurtuluşu emekçi sınıfların kendi eseri olacaktır" cümlesiyle başladı. Bu, sosyalizmin hem bilimsel hem de aşağıdan bir mücadele geleneği olarak şekillenmesinde kilit önem taşıyan bir vurguydu.

Bilimseldi, çünkü, marksizm diğer siyasi geleneklerden farklı olarak, düşünceleri, inançları, ideolojileri değil, maddi bir gücü, bir toplumsal sınıfı, teorinin merkezine koyuyordu. İdeallere dayalı bir toplumsal örgütlenmeyi değil, işçi sınıfının kendi hareketinin ürünü olarak şekillenecek yaratıcı örgütlenmeyi önemsiyordu.

Akıllı, okumuş ve aydınlanmış, aydınlık derecesine bağlı olarak sımsıkı yapılara sahip örgütlenmeler kurmuş bireyler olabilir, kendi eylemini her derde deva gören siyasi gruplar olabilir ama marksizm, tarihin motorunun sınıflar mücadelesi olduğunu, kahramanlar, kurtarıcılar, yetenekli temsilciler, tam donanımlı partiler, demokratik bir işleyişe sahip parlamentolar değil, sınıflar arasında yaşanan ve sadece ekonomik düzlemde değil siyasi ve ideolojik düzlemlerde de süren mücadelenin tayin edici olduğunu savunur.

Marks'ın sosyalizm anlayışını bilimsel kılan, Marks'ın bilimsel buluşları değildir. Marks da zaten ortalarda "ben şu buluşları yaptım" diye gezinen birisi değildir. Tersine, Marks, kendisinden önceki gelişmelerin hakkını vererek, kendisine ait tek buluşun, sınıf çelişkilerinin işçi sınıfının iktidarı tarafından çözülmesi gerektiği fikri olduğunu söyledi. Tarihin motorunun sınıflar mücadelesi olduğu tezi, kişisel her tercihin sınıfsal ekonomik varoluş tarafından belirlendiğini değil, tarihsel gelişme, ileri sıçramalar ve toplumsal keskin mücadelelerde tayin edici gücün toplumsal sınıflar arasındaki mücadele olduğuna yapılan bir vurgudur.

Kapitalizm tüm gezegenin mezarını kazarken, kendi mezar kazıcısını yaratmak zorundaydı. Marks'ın kanıtladığı, kapitalist sistemin temel güdüsü olan sermaye birikiminin ücretli emekçilerin karşılığı ödenmemiş artı emek gücünün üzerinde yükseldiğidir. Kapitalizm üretime toplumsal bir karakter kazandırırken, üretenlerin de kolektif bir karakter kazanmasına neden oldu. Aşağıdan sosyalizm geleneği, işte bu kolektif toplumsal üretici sınıfın eyleminin geleneğidir. 1848'de Avrupa'nın dört bir köşesinde başlayan devrimci patlamalar, henüz yeni yeni oluşan bu sınıfın gücünü göstermekle kalmadı sadece, aşağıdan sosyalizm geleneği bu devrimlerde işçi sınıfının eyleminin gücünü de sahip olduğu zaaflarını da gördü.

1871 yılında Paris'te gerçekleşen Komün ayaklanması, aynı gücün ve aynı zaafların bir kez daha görülmesini sağladı. Yaratıcı gücü görmezden gelinen sıradan işçiler, kendi eylemleriyle Paris'te egemen sınıfların karmaşık devlet aygıtlarının yerine doğrudan demokrasiye en yakın devlet tipini kurdular.

Aşağıdan sosyalizm geleneği, Paris Komünü'nden bir dizi ders çıkarttı. İşçi sınıfının kurtuluşu için kapitalist devletin işçi sınıfının kendi eylemiyle yıkılması ve yerine bir işçi demokrasisinin, diğer belirleyici kapitalist ülkelerde devrim gelişip tamamlanana kadar kurulması en önemli dersti. İşçi sınıfının devrimci patlamaları, parti propagandalarıyla değil, kendiliğinden gelişir. Devrim, "artık böyle yaşamak istemiyorum" diye düşünen azımsanmayacak bir kitlesel ruh halinin üzerinden, bu kitlenin kendi eylemiyle gelişebilir.

Ama Paris Komünü, bir başka gerçeği daha gösterdi. İşçi sınıfı en kesin eylemleri örgütlerken dahi, çok sayıda fikri bölünmeyi yaşamak zorunda. Çünkü egemen sınıflar sadece devlet zoruyla, silahlı güçleriyle egemenlik kurmuyor. Fikirlerinin gücüyle de egemenlik kuruyor. Marks, egemen sınıfın fikirleri egemen fikirlerdir derken, bunu, egemen sınıfın entelektüel üretim yapan araçlarının da egemenleri olmasına bağlarken, işçi sınıfının bu fikirlerden bağımsız olduğunu hiçbir zaman iddia etmedi. Burjuva sınıfının fikirleri, gücünü, işçi kitleleri üzerinde egemenlik kurmasından alır. Paris Komünü, devrimci dönemlerde de egemen sınıf fikirlerinin çeşitli biçimlerde varlığını ve hakimiyetini sürdüreceğini kanıtladı. Paris işçi sınıfı bazı önlemleri hiç alamadı, almayı düşünmedi. Yenilgisinin bir nedeni de bu önlemleri almayı düşünmemesi oldu.

Paris Komünü hem işçi sınıfının hiç beklenmedik bir anda tarihe, siyasal koşullara müdahale etme yeteneğinin zirvelerinden birisini gösterdi, hem işçi demokrasinin iki aylık bir deneyimle karmaşık burjuva devletinin yerine basit ve "devlet olmayan devlet"i örgütleyebilme yeteneğini gösterdi. Ama aynı zamanda işçi sınıfının bir kez başladı mı durmaması gerektiğini, devrimi ulusal ve küresel ölçekte sürekli kılması gerektiğini ve sınıfın öncülerinin devrimci fikirler etrafında sürekli örgütlenmesinin ve tartışmasının yaşamsal önemde olduğunu gösterdi. Otuz küsur yıl sonra işçi sınıfı bu kez Çarlık Rusya'sında devrimci isyanıyla belirginleştiğinde, aşağıdan sosyalizm geleneği bir kez daha başını kaldırmış oldu.

Lenin, Rosa Luksemburg ve Troçki gibi devrimciler sıradan yüz binlerce işçinin eyleminde hem Paris Komünü'nün ruhunu gördüler hem de bu harekete katılarak, işçi sınıfının eyleminin, aşağıdan sosyalizm geleneğinin teorik devamlılığını sağladılar: Yukardan değil, parlamento yoluyla değil, parti iktidarlarıyla değil, ütopyalara uygun hayatlar sürerek değil, milyonlarca işçinin kendi hareketine yardımcı olarak, bu hareketin birliği için mücadele ederek, yani aşağıdan sosyalizm.

Rıfat Solmaz

Darbe planları ve şakşakçılarının görevleri...

Bir kere daha ipler gerildi, bir kere daha saflar netleşti. Taraf gazetesi bir süredir 'Balyoz darbe planlarını' didik didik ederek yayınladı.

Ellerinde 5 bin sayfa belge, görüntü ve ses kasetlerini savcılığa teslim ettiler. Darbenin hükümetini, içeri alınacak gazetecileri, hangi mahallede hangi birimin operasyon yapacağını, yüzbinlerce insanın nasıl tutuklanmasının hedeflendiğini açıklıyor. Camiler bombalanacakmış, uçaklar düşürülecekmiş, insanların üzerine ateş açılacakmış vs. Kısacası darbe ortamı yaratmak için çeşitli işler yapılacak ve sonra İstanbul'un tepesine bir balyoz gibi inilecek. Plan bu.

Planı hazırlayan dönemin 1. Ordu Komutanı Çetin Doğan bütün bunların gerçek olduğunu kabul ediyor.

Ama "oyun" diyor. Malum medya, yani darbe şakşakçıları da aynı şeyi söylüyor: "Bu oyun". Ciddiye almayın, darbe planı değil.

Genelkumay'da oyun diyor.

Oyun ama her şey sahici. Sahici, insanlar şakşakçı ya da düşman olarak tasnif ediliyor. Sahici insan camiye bomba konarak tahrik ediliyor ve sonra "İslamcı ayaklanma var" denerek toplanıyor ve bu arada olayla ilgisinin ne olduğu belli olmayan "bölücüler" ve "aşırı solcular" da toplanıyor.

Balyozcu generallere göre İstanbul'da toplam 400-500 militan var ama, bu 400-500 kişi, onbinlerce insanı harekete geçiriyor. Generaller kendilerini bu 400-500 kişiyi toplamakla sınırlamıyorlar. 100 binleri göz altına almaya hazırlanmışlar. Direnenlere de ateş açacaklarmış...

23 Ocak 2010-İstanbul, 70 Milyon Adım Koalisyonu'nun çağrısıyla binlerce darbe karşıtı Kafes ve Balyoz planı yapanlara, yapanları kollayanlara karşı yürürken.

Darbeciler direniş bekliyor

En önemlisi Balyoz darbecileri direniş bekliyor. İşte önemli nokta burası. Darbeciler bu defa işlerinin önceki darbeler kadar kolay olmadığını biliyorlar. Bir gece radyodan 'Serhat türküleri' ve sonra darbe bildirisi... Sabah sokağa çıkma yasağı ve itaat.

Paşalar biliyor. Bu defa böyle olmayacak. İnsanlar sokaklara çıkacak...

23 Ocak günü darbe karşıtları iki yılda dördüncü gösterilerini yaptılar. Gösteriye gelenlerin çoğu 'gerekirse tankların üstüne çıkarız' kararlılığındaydı. Bunu sloganlarla ifade ettiler.

Bir de darbe karşıtı gösterilere katılmayan, evlerinin sıcağında, olanları ve gösterilere katılanları küçümseyen, dalga geçmeye çalışanlar var. Darbe şakşakçıları var. Teğmenlerden emir alan 'uzatmalı onbaşılar' var...

Bunların iki iddiası var. Birincisi, darbe olmaz diyorlar. Amerikanın onayı lazım diyolar ve sonra ekliyorlar, 'AKP Amerikacı, öyleyse darbe olmaz.'

Oysa 12 Eylül öncesinin hükümeti de Amerikancıydı. En alasından Amerikancıydı ve darbe oldu.

Birileri darbe olmaz diyor, ama 2000'li yılların ikinci yarısında sayısız darbe planı yapılmış. Buna ne demeli?

Bugün, şu anda bazı paşaların darbe planı yapıp yapmadıklarını nasıl biliyoruz? Çünkü adamlar hiç durmadan hazırlık yapıyor ve alışkanlık gereği, kendilerine dokunulmayacağı güveninden belgeleri ortada bırakıyor.

'Darbe olmaz' diyenler; 'bu kadar çok darbe planı yapılır mı', '12 Eylül'de böyle mi oldu' diye sorup duruyor.

Elbette böyle oldu. Birileri planlar yaptı, "oyunlar oynadı." Uygun zaman beklendi ve radyodan Serhat türküleri çalındı.

Darbe şakşakçılarının ikinci iddiası ise; darbeye karşı çıkanlar İslamcı. Doğru, İslamcılarda var darbeye karşı çıkanlar arasında, AKP'ye oy veren işçiler, öğretmenler, hemşireler, esnaf ve diğerleri darbeye karşı. Bu çok doğru. CHP ve MHP'ye oy verenler ise darbe bekliyor. Darbe olursa ya sevinecekler ya da sessiz kalacaklar, ama AKP iktidarı devrildi diye yine de için için sevinecekler. Bazı solcuların çok sevdiği 'yenilgici şarkı' gerçek olacak: "Gün gelecek, devran dönecek, AKP halka (sadece burası yanlış, halka değil darbe mahkemelerine) hesap verecek..."

Darbe şakşakçıları madem ki İslamcılar darbeye karşı o zaman ben geride dururum diyor. Yani "yesinler birbirlerini" tutumu.

Taraf gazetesinde sayfalarca belge yayınlanıyor onların gıkı çıkmıyor. Tek satırla olsun darbeye karşı bir şey söylemiyorlar. Darbeciler, solcuları toplama planı yapıyorlar, oyun oynuyorlar, bizimkilerden ses yok... Neden, çünkü darbe olmaz! Ama adamlar planlamış... Darbeye AKP'ye oy verenler karşı! Sen de karşı çık! "Olmaz, biz AKP'ye karşıyız onun için AKP'ye oy veren çoğunluğun yanında olmayız. Olsa olsa ona karşı çıkarız..."

23 Ocak'ta, daha önceki darbe karşıtı gösterilerde olduğu gibi çok geniş bir katılım vardı. Olağanüstü soğuğa rağmen gösteri çok kalabalıktı. Gösteriyi sosyalistler yönlendirdi. Gösteriye çağıran kurumlar arasında tek bir İslamcı kuruluş yok. Gösteride tek bir İslamcı slogan yok. AKP'nin işine yarayacak tek bir solgan yok. Bütün sloganlar darbelere karşı, özgürlük istiyor. Sık sık Maraş, Madımak, Dersim, 12 Mart, 27 Mayıs, 12 Eylül, 28 Şubat, 27 Nisan, Gazi, Diyarbakır Cezaevi için sloganlar atıldı. Başörtüsü yasağı için de Hrant için de sloganlar atıldı. "Hepimiz Hrant'ız, hepimiz Ermeniyiz" dendi.

Daha ne olsun. Ama şakşakçılar bu gösteriyi küçümsüyor.

Bazıları o gösteride "solcular" yoktu diyor. O vakit kendi "solcu gösterinizi yapın" beyler. Balyoz planı sadece İslamcıları vurmayacak. Solcuları da toplayacak. Hadi, gösteri yapın. Birkaç yüz kişi toplanın, darbeye karşı "işçiler partiye, parti iktidara" diye yürüyün. Ne söylerseniz söyleyin ama yürüyün, sesinizi çıkartın darbelere, ordu oyunlarına karşı çıkın.

"Hayır! Darbelere AKP seçmeni karşı çıkıyor. AKP, Başbakan darbelere karşı. Biz ise AKP'ye karşıyız. Öyleyse biz başka şeyler yaparız..."

Darbe şakşakçıları böyle düşünüp şunları yapıyorlar:

Darbeye karşı yürüyenleri eleştiriyorlar, Taraf gazetesini Amerikan yanlısı olarak tanımlıyor, saldırıyorlar.

Bütün bu tutumlar darbecilerin ne kadar hoşuna gidiyordur. Darbe planlarını teşhir eden tek yayın Taraf. Vur Taraf'a... Neden. "Çünkü Taraf'ın kimi yazarları solu da eleştiriyor..." Doğru, Taraf'ın kimi yazarları endazeyi kaçırarak, solu eleştiriyor ama darbe planlarını da o yayınlıyor. Sana göre yanlış şeyler yazdığında eleştir, yerden yere vur. Ama doğru yayınlarını destekle. Hayır! Taraf darbe planlarını, ordunun karanlık işlerini açığa çıkardığı için saldırıya uğruyor. Sola saldırmak ise bütün basının zaten işi. Hürriyet mi, Sabah mı, Milliyet mi solu savunuyor? Bütün burjuva gazeteleri gibi onların da işi sola saldırmak. Ama hiçbiri Taraf'ın yaptığını yapmıyor. Darbe planlarını açıklamıyor. Ordu ile ilgili gerçekleri yayınlamıyor. Bu nedenle Taraf'ın önemli bir yeri var ve -şakşakçılar bir yana- devrimcilerin desteğini hakediyor. Şakşakçılar ise tam da bu nedenle Taraf'a düşman...

Şakşakçılar darbe karşıtlarına bir bütün olarak karşı ama daha çok devrimcilere karşılar. Bütün olanakları ile devrimcilere kara çalmaya çalışıyorlar. Çünkü devrimciler darbelere karşı sokağa çıkıyor. Darbelere karşı, daha pasif bir kalabalığın sokağa çıkmasını kolaylaştırıyor. Direnişe hazırlanıyor.

Darbeciler bu gücün durdurulmasını istiyor. Kimse darbelere karşı sokağa çıkmasın istiyor. Devrimciler susturulursa darbe karşıtlarının etkili bir biçimde sokağa çıkması mümkün değil. 23 Ocak'ta solun başını çektiği İstiklal Caddesi gösterisinin yanı sıra 2-3 saat önce Saraçhane'de İslamcıların gösterisi oldu. Katılım çok düşüktü. İşte bu nedenle darbe planlayanlar, Balyozcular, Kafesçiler darbe karşıtı sola, devrimcilere düşman ve şakşakçılar devrimcilere saldırıyor.

Tekel işçisi ve darbeler

Bir de Tekel işçilerinin direnişi ile darbe karşıtlığını karşı karşıya getirenler var.

Devrimciler elbette Tekel işçisinin yanında. Özelleştirmelere karşılar. İşçi mücadelesini destekliyorlar, ellerinden geldiğince işçi mücadelesinin yanında yer alıyorlar.

Sosyalistler, devrimciler darbelere karşı mücadeleyi sürdürecekler. Genelkurmay başkanının tehditlerine rağmen, şakşakçıların şımarık çirkefliğine rağmen, soğuğa da, sıcağa da aldırmadan onbinlerce insanla gösteriler yapmaya devam edecekler... Her gösteride darbeye direniş çağırısı yapacaklar. Özgürlük isteyecekler, 'darbelere dur!' diyecekler.

Hrant'ın öldürülmesinin ardından toplanıp Tekel işçilerinin yanına gidiyorlar. Tekel işçisini desteklemek AKP iktidarına karşı çıkmaktır. Devrimciler bir çok başka alanda da AKP uygulamalarına karşı çıkıyorlar.

23 Ocak gösterisine katılanlardan belki bazıları Tekel işçilerine destekolmak istemiyordur. Olabilir ama Tekel ile darbeleri karşı karşıya getirenler açık ki darbelere karşı değiller.

Tekel işçisini desteklememek ne kadar yanlışsa darebelere karşı çıkmamak da o kadar yanlış.

Sosyalistler, devrimciler darbelere karşı mücadeleyi sürdürecekler. Genelkurmay başkanının tehditlerine rağmen, şakşakçıların şımarık çirkefliğine rağmen, soğuğa da, sıcağa da aldırmadan onbinlerce insanla gösteriler yapmaya devam edecekler... Her gösteride darbeye direniş çağırısı yapacaklar. Özgürlük isteyecekler, 'darbelere dur!' diyecekler

Doğan Tarkan

sosyalist işçi

Tekel işçisi direniyor

Kar ve şiddetli soğuk, tekel işçilerinin direnişini kıramıyor. Tam tersine, tekel direnişi giderek daha da güçlenen bir kamuoyu desteği kazandı. Bu destek her geçen gün artıyor. Direnişçi işçilerinin onurlu tutumu, direnişten haberi olanların kalbini kazanıyor.

Direniş kararlılığı, nihayet konfederasyonların da harekete geçmesine neden oldu. Türk-İş, genel grev kararı aldı. Tekel işçilerinin kararlılığının ve kamuoyu desteğini yarattığı basınç Türk-İş'i kırk küsur gün sonra harekete geçirdi. Genel grevin kitleselliğini de belirleyecek olan Türk-İş'in genel grev konusundaki ısrarı değil, tekel işçilerinin Türk-İş üyesi diğer işçilerde yaratacağı duygudaşlık olacak. Türk-İş'in genel grev kararını alırken yarı gönüllü olduğu, grev tarihinin bir gün ileriye atılmasından da anlaşılıyor. Hükümetle pazarlık masasında bir koz olarak kullanılan grev kararı, hükümetin vurdumduymaz tavrı nedeniyle bir gerçek haline geldi Türk-İş yönetimi açısından.

AKP, tekel işçilerinin taleplerini görmezden geliyor. Başbakan ise işçileri azarlıyor, hükümetin sunduğu öneri paketinin ne kadar değerli olduğunu anlatıyor. Hükümet bu tutumuyla, kapitalist sınıfın hizmetçisi bir hükümet olduğunu bir kez daha kanıtladı. İşçilerin kazanılmış haklarını bir bütün olarak gasp eden ve sendikal örgütlülüğüne kast eden 4-C uygulaması, paragrafları değiştirilerek işçilere yeni paketmiş gibi, 4-C'de değişiklik yapılmış gibi sunuluyor. Ama direnişteki işçiler laf olsun diye değil, 4-C uygulamasının ne olduğunu bilerek, madde madde bu uygulamanın hangi kazanımlarını ellerinden kopartıp aldığını net bir biçimde yaşayarak direndikleri için hükümetin önerilerine de Türk-İş yönetiminin tavizkar pazarlık yapmasına da geçit vermiyor.

Tekel direnişi, işçi sınıfının direnme yeteneğini tüm topluma bir kez daha gösterdiği için de, işçi sınıfının tek gücünün kolektif eylem ve kolektif direniş olduğunu tüm işçi örgütlerine bir kez daha hatırlattığı için de çok önemli.

Tekel direnişi, bir kez daha, dayanışma duygusunun önemini, işçi sınıfının en önemli silahının dayanışma olduğunu gösterdi. Milyonlarca oy alan bir parti tarafından kurulan hükümetin kapitalist sınıf adına bu ilk uygulaması değil. İlk olan, AKP döneminde 2009'un sonlarında kamu çalışanları tarafından geniş katılımlı bir grev hareketinin yaşanması aynı dönemlerde tekel işçilerinin haklarını almak için gündemi belirleme yeteneği taşıyan kararlı bir direniş örgütlemeleri. KESK ve Kamu-Sen tarafından örgütlenen grev hareketine Türk-İş katılmamıştı. Türk-İş yıllardır, hükümetin saldırılarını geçiştiriyor. Hava-İş Sendikası iki yıldır hükümet tarafından baskı altında. Petrol-İş Sendikası özelleştirmelere karşı yıllardır direniyor. Türk-İş yönetimi bu direnişleri kelimenin tam anlamıyla geçiştirdi. Tekel işçilerinin yaratıcı ama zorlu eylemi, artık gündemde. Geçiştirilmesi imkansız bir etki yarattı. Türkiye'de en örgütlü ve en kitlesel konfederasyon bu yüzden harekete geçmek zorunda kaldı.

Hükümetin greve yanıtının ne olacağını bilmiyoruz. Ama grevin başarısız olması ve tekel direnişinin kırılması için elinden geleni yaptığını biliyoruz. Grevin ardından hükümetin tekel direnişine müdahalesi de tekel işçilerinin yanıtı da sertleşecektir. Tüm bu direnişte sosyalistler işçi sınıfının, tekel direnişin yanında olmaya devam edecek.

Sosyalistlerin tekel direnişinin yanında, bu direnişin aktif bir parçası olmaya devam etmelerinin başka bir önemi daha var. MHP gibi ahir ömrünü işçi direnişlerini kırmaya adamış faşist partilerin tekel işçilerinin direnişinden def edilmeleri, direnişi kendi seçim kampanyalarının bir parçası haline getirmeleri engellenmelidir.

Sayfalarını işçilerin direnişine asla açmayan merkez medyanın sahtekarlığı teşhir edilmelidir. Hürriyet ve Milliyet gibi gazetelerin adeta işçi basınına dönüşmüş olmasının arkasında yatan gerçekler teşhir edilmelidir.

Tekel işçilerinin yanında olmaya devam edeceğiz. Direnişin kazanması için grev hareketinin devamının gelmesi ve hareketin birliğinin her düzeyde inşa edilmesi gerektiğini bilerek işçilerin yanında olacağız.

Yeni bir sol! Ama nasıl?

Yeni bir sol parti girişimi yarattığı tartışmalarıyla birlikte devam ediyor. Girişim, yıllardır vurguladığımız, bir dizi politik hareketin üzerinden yükselen bir yeni sol parti girişiminden başka bir biçime doğru evriliyor.

Son olarak, Yenisol-SHP ve Türkiye Geleceğini Arıyor Platformu tarafından yayınlanan bir deklerasyon, "istersek kazanabiliriz" vurgusunu yaparken, yeni partinin gruplar koalisyonu olarak şekillendiği yönündeki algının artık bir gerçek haline geldiğini de kanıtlıyor.

Gerçekten de "istersek kazanabiliriz." Ama öncelikle yeni siyasi oluşumun, gruplar koalisyonu olarak örgütlenmesine son vermek gerekiyor. Bu, böyle bir girişimde yer almaya gönüllü olan hiçbir grubun dışlanması anlamına gelmiyor.

Bu, sadece, tek başına toplumsal karşılığı, siyasi etkisi ve kitlesel etkileyici gücü olmayan grupların yan yana gelerek bir deklerasyonda bulunmasının, hiçbir etkisi olmayacağını vurgulamak anlamına geliyor. Çatı Partisi Girişimi gruplar koalisyonu olduğu ölçüde ne kadar etkisiz ve heyecansız olduysa, yeni bir sol parti girişimi de gruplar koalisyonu olduğu ölçüde o ölçüde etkisiz olacaktır. Milyonluk oya ve yüzbinlerce üyeye sahip partiler ya da hareketler, zaten büyük bir politik etki alanına sahip kurumlar bir araya geldiğinde bambaşka bir toplumsal heyecan oluşabilir ama daha kurulunun başında bir hareket, tek başına alındığında hiçbir etkiye sahip olmayan gruplar ittifakı haline büründüğünde işlevsizleşir.

Anti demokratik

Gruplar koalisyonu, grupların bir dizi örgütsel ve politik konuda pazarlığı demektir çünkü. Bu ise yeni bir solu vurgularken hemen herkesin üzerinden anlaştığı, yeni oluşumun politik ekseninde anlaşan ve bu ekseni daha da güçlenirecek tartışmaları yapan her bireyin özgürce katılabileceği ve kendi katılımıyla belirleme gücüne sahip olduğu için on binlerce insanda heyecan yaratacak bir örgütlenme anlayışından tümüyle farklı bir rotanın çizilmesi anlamını taşıyor.

Bir metin hazırlanıyor? Sonra o metin tümüyle değiştirilerek başka bir metin hazırlanıyor. Bunlara kim karar veriyor? Daha kurulmamış bir partinin genel başkanı tartışılıyor! Genel başkan isimleri dolaşıyor. Bir grup, genel başkanlık konusunda anlaşamadığı için görüşmeleri terk ediyor!

Ve bu, yeni ve kitlesel bir sol partinin örgütlenme sürecinin ilk adımlarında yaşanıyor.

Eğer gelişmeler hız kazanarak bu yönde ilerlerse, ortada yeni olan hiçbir gelişme yaşanmıyor olacak. Sürecin en başında yeni olmak konusunda ısrar etmek, alınacak her kritik kararın, tüm aktivistlerce tartışılmasına, yani demokrasinin en gelişkin ve doğrudan şekliyle işletilmesine bağlıdır.

Politik ortalamacılık

Net politik eksenleri, yoğun bir tartışma süreciyle birlikte demokratik bir biçimde bireylerin aktif katılımını hedefleyen bir hareket yerine, gruplar koalisyonu yönünde hamle yapıldığında, kaçınılmaz olarak politik eksenlerde de kırılma olmak zorundadır.

Yeni bir sol tartışması, sadece solda değil tüm toplumda yaşanan darbe-darbe karşıtlığı, ırkçılık-ırkçılık karşıtlığı, Ergenekon solculuğu-Ergenekon karşıtlığı, Kürtlere yönelik düşmanlık-Kürt halkıyla dayanışma vurgusu gibi bir dizi başlıkta yaşanan bölünmenin üzerinden yükseldi. Bu, sadece solun tartışması değil, toplumun tüm hücrelerine kadar bölünmesine neden olan bir tartışma.

Özgürlükleri sınırsız olarak savunurken, yeni liberal politikalara da kuşkuya yer bırakmayacak netlikte karşı çıkan, bir yandan darbe ve çete girişimlerine karşı siyasal zeminin meşruluğunu savunurken aynı zamanda AKP'nin kapitalist sınıfın programını uyguladığını anlatan bir politik eksen, yeni bir sol partinin ana eksenleridir.

Bu eksenleri net bir biçimde savunmak için zaten bu eksenlerde harekete geçen binlerce insanın partiis olmayı hedeflemek gerekiyor. Bunun yolu ise, kurumlar arasında ittifak değil, hareketlerin net talepleri etrafında yapılacak 2011 genel seçimlerine yönelik bağımsız aday kampanyasına tüm bu kurumları kazanmaktır. Kürt hareketiyle ittifak halinde, darbelere, askeri vesayete, yeni liberal politikalara, homofobiye, sendikalar üzerindeki baskılara, azınlıklar üzerindeki baskılara, ırkçılığa, iklim değişimine karşı net politikalar ve taleplerle ses çıkartan, bu konularda kampanyalar yapan platformlarla işbirliği içinde, demokratik tartışmalarla sokkata sürecek kampanyalarla ilan edilecek bağımsız aday kampanyaları, hem kazanım elde etme şansıdır hem de yeni oluşumun içinde yer alacağını ilan eden tüm kurumların aktif desteğini ve birleşik katkısını almaya yönelik en doğru hamle olacaktır.

Şenol Karakaş

■ Darbeye, Ergenekon çetesine karşıysan,
■ Kürt sorununda demokratik bir çözüm istiyorsan,
■ Cinsiyetçiliğe ve homofobiye karşıysan
■ Küresel krize karşı mücadele etmek istiyorsan
■ Küresel ısınmaya, nükleer santrallara karşıysan

DSiP'e üye ol!

devrimci sosyalizme güç ver
başka bir dünya mümkün

www.dsip.org.tr

POLİTİKANIN ABECESİ...

O

OPORTUNİZM

Oportünist sözcüğü sol jargonda başlıca hakaret kalıplarından birisidir. Birisi diğerinin fikrine katılmaz ise hemen yaftayı yapıştırıverir: "Oportünist!" Oportünizm, sözcük anlamı olarak "fırsatçılık" demektir. İngilizcedeki "opportunity" yani "fırsat" sözcüğüne dayanır. Yani oportünizm aslında kapitalizm altında hiç de hakaret sayılamayacak bir sözcüktür. Zaten kapitalizm "fırsatlar özgürlüğü" değil midir? Sömürme fırsatı yakalayabilme özgürlüğü...

İşçi sınıfı hareketi açısından ise oportünizm; işçi sınıfının çıkarlarını kendi çıkarları uğruna hiçe saymak anlamına gelir. Oportünizmin işçi hareketi içinde tarihsel kökleri vardır. Gerçekten de işçi sınıfı açısından oportünizm ölümcül sonuçlar doğurabilen bir tavra verilen isimdir. Tarihsel olarak oportünizmin en net örneği 1914'te tüm işçi sınıfı örgütlerinin bağlı olduğu II. Enternasyonal'in en önde gelen örgütü Alman Sosyal Demokrat Partisi (SPD) tarafından gösterilmiştir. Aşamacı ve evrimci bir sosyalizm anlayışına sahip olan SPD, I. Dünya Savaşı'nda kendi egemen sınıfını destekleyerek parlamentoda yapılan oylamada savaş kredilerini onaylamıştır. Burada oportünizmin en açık yüzü yurtseverlik olarak kendisini göstermiş ve farklı ülkelerin işçilerinin birbirlerine karşı savaşmasından yana tavır almıştır. Bu tavır uluslararası işçi dayanışmasına karşı kendi egemen sınıfının saflarını tercih eden ve gözü parlamentodan başka bir şey görmeyen işçi örgütlerinin tavrıdır ve işçi sınıfının tarihsel çıkarlarını feda etmiştir.

Elbette daha sonrasında da pek çok benzer örnekle karşılaşılmıştır. Stalinist bürokrasi Rusya'da iktidarı ele geçirdikten sonra "sosyalist anavatanı" korumak için pek çok işçi devriminin bastırılmasında rol oynamış, reformist partiler parlamenter hedefleri uğruna pek çok tarihsel dönemeçte asıl tabanlarını oluşturan işçi sınıfını satmışlardır. İşin ilginç yanı bir kısmı bunu "oportünist" yaftasını diğer işçi sınıfı örgütleri için kullanarak yapmışlardır.

Oportünizmin panzehiri tek bir cümlede gizlidir: "Sosyalistlerin işçi sınıfından ayrı çıkarları yoktur." Devrimci Marksistler, işçi sınıfı saflarındaki her tür geri fikre karşı mücadeleyi yükseltirken işçi sınıfının uluslar arası birliğini savunurlar.

Güncel olarak önümüzde duran en net oportünizm biçimi, devrimcilere oportünist yaftası yapıştıran sosyal-şovenistlerdir. Oportünizmin bu biçimini en net şekliyle Lenin teşhir etmiştir:

"Daha şimdiden kokuşmuş bulunan oportünizm, sosyal-şovenizme dönüşerek, kesinlikle burjuvazi kampına geçmiştir: manevi bakımdan da, siyasal bakımdan da, sosyal-demokrasiden (sosyalizmden) kopmuştur."

Can Irmak Özinanır

Savaş karşıtı bir tarihçi idi: Howard Zinn

Amerikan solunun çok sevilen ilham verici aktivisti Howard Zinn, 87 yaşında kalp krizinden hayatını kaybetti. Bir aktivist, tarihçi, oyun yazarı idi, barışçı bir Amerika için kampanyalarda ön saflarda yer alan bir kampanyacıydı.

Siyah kadınlara eğitim veren Spelman Kolejinde öğretmenlik yapan bir beyazken, Şiddet Karşıtı Öğrenciler Komitesine akıl hocalığı yapıyordu, bu komite radikal bir yurttaş hakları örgütüydü. Okuldan, kadınların eğitiminin "hanımefendiler" yetiştirmek üzere olmaması gerektiğine dair görüşleri sebebiyle uzaklaştırıldı ve 24 yıl boyunca Siyaset Bilimi dersleri vereceği Boston Üniversitesine geçti.

1980 yılında "Birleşik Devletler Halklarının Tarihi" (İmge Yayınevi, 2005) isimli kitabını yayınladı. Kitap adaletsizlikler, baskı ve duyulmayan seslere odaklanıyordu, 1 milyonun üzerinde satışa ulaştı. Zinn bir pasifist olmadığını söylüyordu, ona göre bu çok sabit bir taraf-girlik olurdu. Ancak Vietnam, Irak ve Afganistan savaşları konusunda sert ve tutkulu bir eleştirel tutum takındı. İkinci Dünya Savaşında orduda bombacı idi ve Napalm bombasının ilk defa silah olarak kullanılmasında görev almıştı, Alman askerlerine ve Fransız sivillerine karşı işlenen bir savaş suçu olarak gördüğü bu olaydan dolayı kendisini asla affetmeyecekti.

Zinn'in ailesi ABD'ye göçen eğitimsiz Yahudilerdi, Brooklyn, New York'a yerleşmiş ve fabrikalarda iş bulmuşlardı. Babası Avusturya-Macaristan, annesi ise Sırbistan asıllıydı. Büyüdüğü evde hiç kitap bulunmazdı, babası ona ucuz Dickens kitapları alırdı ve akşamları gazete okurlardı.

Zinn 1930 yılı geldiğinde bir yandan lisede okuyup bir yandan tershanede çalışıyor, faşizm karşıtı gösterilerde yer alıyordu. Savaş sırasında ABD Hava Kuvvetlerine katıldı ve İngiliz üslerinden Fransa, Almanya ve Macaristan hava sahasına yapılan seferlerde yer aldı. Napalm olayı, Fransa'nın batısındaki Royan'da yaşanmış pek çok insanın diri diri yanmasına sebep olmuştu.

Savaştan sonra bölgeye kurbanlarla röportajlar yapmak üzere döndü ve bu konuda iki tane kitap yazdı. Kendi deneyimlerinden bu tür bombardımanların askeri ilerlemeler için değil bir takım ordu mensuplarının kariyerlerindeki ilerlemeler için gerçekleştirildiğini görmüştü. Daha sonra Hiroşima, Nagazaki ve Irak'ta yapılan bombardımanları konu alan kitaplar da yazdı.

Zinn savaşın ardından New York Üniversitesinde tarih okudu. Daha sonra Kolombiya'da 1952 yılında, Colarado'lu kömür madencilerinin aileleri ile ilgili yazdığı master tezi ile uzmanlık derecesi aldı, doktora derecesini alması ise New York'u reforme eden Fiorello LaGuardia kongresi hakkındaki tezi ile oldu. Kolombiya'da hocaları Henry Steele Commager ve Richard Hofstadter idi, daha sonra onlardan öğrendikleri hakkında şöyle yazacaktı: Amerikalı liberaller dünyanın sandığı kadar liberal değiller ve Amerika tarihi iki şeyden ibaret, milliyetçilik ve kapitalizm."

1956 yılında Spelman'a gitti.

1964'te SNCC'ye, Martin Luther King'in yurttaş hakları hareketine katıldı ve o sene SNCC: Yeni Kölelik Karşıtları kitabını yayınladı. Kitap inancının ifadesi işe bitiyordu. SNCC'yi düzene karşı bir tehdit haline getiren şey ona göre "otoriteyi reddedişi, iktidarla yüzleşmedeki korkusuzluğu, itibarlılığa karşı önemsemezliği" idi. Hareketin radikalliği için şöyle yazıyordu "bu bir ideoloji değil, bir ruh hali, ruh hallerini tarif etmek zordur, tıpkı onları kafeslemenin zor olduğu gibi"

Zinn, Spelman'da eğitimin "hanımefendiler" yetiştirmek yerine politikayla ilgili kadınlar yetiştirmeye odaklanması gerektiğini savunduğundan yönetimle sorunlar yaşıyordu. Teorik olarak ayrıcalıklı olsa da bu işinden olmasına engel olmadı. Daha sonra eğitim verdiği Boston Üniversitesindeki yurttaş hakları dersi oldukça popüler oldu.

Çok geçmeden Vietnam savaşına karşı yürütülen kampanyada yer aldı. Kennedy ve Lyndon B. Johnson döneminde kabinede yer alan savaş karşıtı Daniel Elsberg, Pentagon Kâğıtları olarak bilinen ve resmi adı ABD-Vietnam İlişkileri 1945-1967: Savunma Bakanlığı Çalışmaları olan hükümetin gizli savaş belgelerini Zinn ve eşine vermişti. Zinn, Noam Chomsky ile beraber bu belgeleri düzenledi ve 1971 yılında kitap olarak piyasaya sürdü.

Savaş esnasında Daniel Berrigan ile beraber Hanoi'ye (Vietnam) gitti. (Berrigan, savaş karşıtı faaliyetler sebebiyle tutuklanan iki rahip kardeşten biri idi.) Vietnam'da, rehin alınmış üç ABD'li pilotun geri alınması için müzakereler yürüttü.

Yıllar boyunca savaşa ve hükümet politikalarına karşı makaleler yayınladı. Enerjisi ile başka yazarlarca yazılmış 30'un üzerinde kitabın önsözünü yazdı.

1986 yılında Ronald Reagan Tripoli'yi bombalarken şöyle yazıyordu Zinn; "Ulaşılmaz bir amaç uğruna masum insanları öldürmenin utancını örtebilecek kadar büyük bir bayrak yoktur" Irak'taki savaşa karşı çıktığı gibi, Başkan Obama'nın Afganistan savaşını genişletme politikalarına karşı çıktı. İsrail'i ve ABD'li Yahudileri terörizme karşı bir savaş verildiğini ve bu savaşın adil olduğunu söyledikleri için oldukça keskin bir dille eleştiriyordu.

Tüm bu eleştirilerinin muhafazakâr kesimleri rahatsız ettiğini söylemek sürpriz olmayacaktır. Amerikan Halklarının Tarihi kitabı öğrenciler arasında ve hatta toplumda oldukça popüler bir kitap olsa da, liberal tarihçiler dahi kitabın Amerikan tarihine karşı durmak bilmeyen suçlamalarını fazla buluyorlar. Örneğin New York Times'tan Eric Foner kitap için "Amerika deneyimine çok kötümser bir bakış" diyor "siyahlar, yerliler, kadınlar ve işçiler ya isyankarlar ya da kurbanlar olarak tasvir ediliyorlar. Ancak daha az dramatik ve tipik hayatlar -hayatlarını zor koşullarda onurlu bir biçimde sürdürmek için mücadele verenler- yazarın ilgisini çekmiyor" Başka bir radikal tarihçi, Michael Kamen, kitabın başarısız olduğunu söyler.

Her şey bir yana, kim Zinn'in inançlarının temelindeki düşünceyi reddedebilir ki; -insanlar kendi hakları için ve daha iyi bir toplumu yaratmak için seslerini çıkarmalılar. Hayatının son günlerinde şöyle yazmıştı Zinn, "Ne zaman biraz ilerleme olsa, nerede herhangi bir adaletsizlik ortadan kalksa bu oluyor çünkü orada insanlar politikacılar gibi değil, yurttaşlar olarak harekete geçiyorlar. Bir şeyler hakkında şikayet etmekle yetinmiyorlar, çalışıyorlar, eyleme geçiyorlar, örgütleniyorlar, isyan ediyorlar ve gücü elinde bulunduran insanları dikkatlerini çekiyorlar. İşte bugün ihtiyaç duyduğumuz tam da bu"

Godfrey Hodgson

(The Guardian'dan Berk Efe Altınal çevirdi)

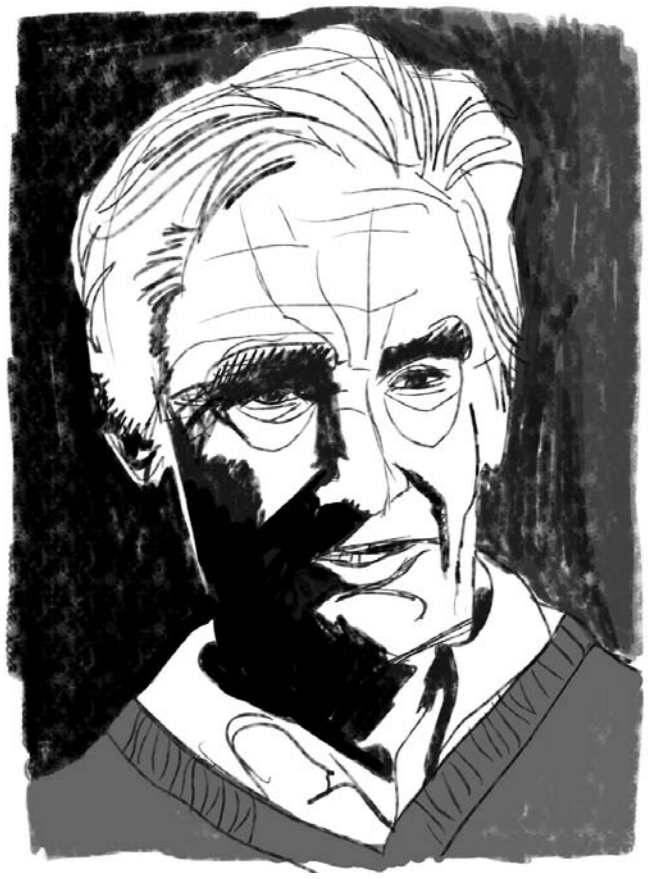

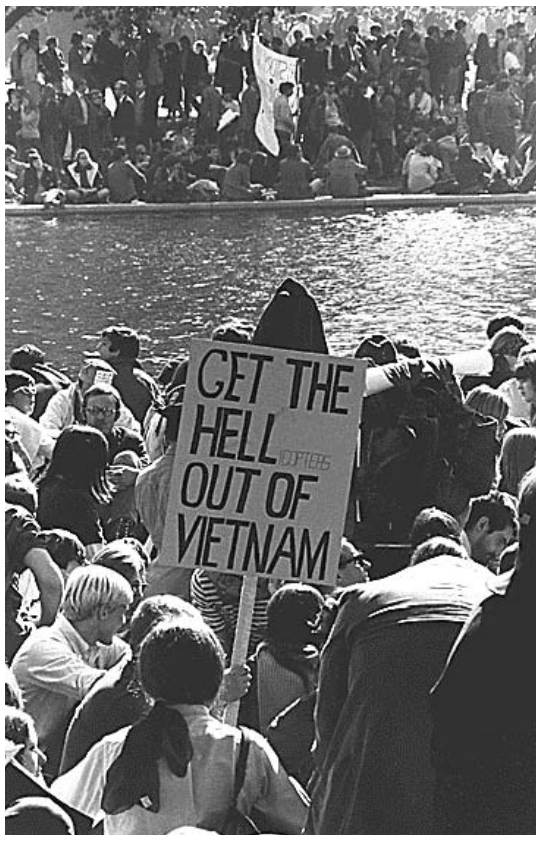

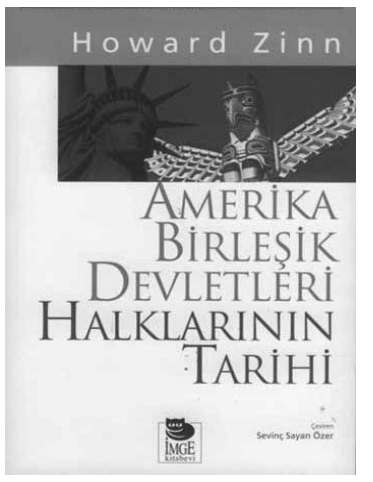

Kitapları tiyatro oyununa dönüştürülebilecek açıklıkta bir anlatıma sahip.

Açıkça partizan bir tarih yazımı

Kitabınız Amerikan Halklarının Tarihi'nin partizanlığından gurur duyduğunuzu söylüyorsunuz. Niçin bir tarihçinin açıkça partizan olması önemli?

"Açıkça partizan" diyorsunuz. Bu güzel bir nokta. Çoğu tarihçi için hiçbir konuda açık değişdir. Tarihçiler tarafsız, objektifmişler gibi davranırlar, bir tarafı tutmadıklarını söylerler ancak taraf tutmaktadırlar çünkü toplumun bilinci için hiçbir şey yapmamaktadırlar. Bu hiç kimseyi harekete geçmeye teşvik etmeyecek, statünün devamını sağlayacak bir tarihçiliktir.

Bu pasif, gösterişçi akademik tarz aslında oldukça partizandır, ben de bunu ifşa ediyorum. Bence bir tarihçi, bir tarihçi olmasının öncesinde bir vatandaştır, bir insandır. Tarihçilik tüm bunlardan sonra gelir.

Tarihçilik, doğası gereği geçmişten kalan sonsuz sayıda verinin bir kısmını seçmeyi gerektirir. Verilerin içerisinden neyi seçtiğiniz, neyi kitabınıza ya da dersinize alıp neyi bir kenara koyduğunuz bakış açınızdan kaynaklanır. Bu seçimi yapmak sizi taraflı hale getirir, zararsız, suya sabuna dokunmayan şeyleri mi tercih ediyorsunuz, yoksa öfke uyandıran, insanları harekete geçmeye sevk edecek şeyleri mi? Bunu öğretmenlik ve yazarlık kariyerimin en başlarında fark etmiştim.

Bir keresinde "Eğer elinizde tarih yoksa şu anın esiri olursunuz" demiştiniz. Kimileri bugün ABD'nin sarsılmaz olduğunu düşünüyorlar. Onlara ne derdiniz?

Biraz tarihsel bakış açısı işe yarayacaktır. Bu ABD gibi çok güçlü görünen bir ülkenin bile Vietnam Savaşı sırasında hareket yeteri kadar büyüdüğünde boyun eğdiğini ve pes ettiğini görmenizi sağlar. Ya da güneye baktığınızda, bir noktada harekete boyun eğen beyaz liderleri görürsünüz. Tarihte her şeyin korkunç görüldüğü zamanlarda işlerin tamamen değiştiği öyle çok örnek vardır ki!

Ya da, Güney Afrika'yı, Doğu Avrupa'yı, Latin Amerika'yı; o asla yıkılmaz gibi gözüken diktatörlüklerden geriye bir şey kalmadı. Onlara karşı öylesine çok öfke birikti ki bir noktadan sonra yok olmak zorundaydılar. Bunları göz önüne alınca, bu çok güçlü ülkenin değişimi için de bir umut görebiliyorum.

Marksizm sohbetleri

İnançlar manzumesi değil, bilimsel sosyalizm

Teorinin başlı başına ve kendine özgü bir tarihi olduğu söylenemez. Olsa olsa tarihin bir teorisinden söz edilebilir. Son dönemlerde yaşanan bir dizi tartışma ya teoriye bir ilgisizliğin ya da bazı teorik önermelerin tartışmasız doğruları ifade ettiği yanılsamasının ürünü.

Örneğin, yeni bir kitlesel sol parti vurgusunu, "leninist parti"nin modasının geçmiş olmasından ya da bürokratik bir zorbalık ve iktidar yapısına dönüşmek zorunda olmasından türetenler tarih dışı bir tartışma yapıyor.

Parti teorilerine teoriler tarihinde mutlak bir doğru payesi biçiyorlar.

Oysa ne sandıkları gibi bir leninist parti deneyimi yaşandı tarihte ne de leninist parti modası geçmiş bir katı, bürokratik öncü organizmadır. Yeni ve kitlesel bir sol parti ihtiyacı, sosyal demokrasinin çökmesi, hızla sağa savrulması ve milyonlarca emekçinin reformlar için mücadele ederken siyasi dağınıklığı nedeniyle zaaf yaşamasıdır. Yeni parti ihtiyacının bir başka nedeni de son on yıldır kapitalizmin bir dizi semptomuna karşı, savaşa, ulusal ezilmişliğe, iklim değişimine, nükleer santralarla, DTÖ, Dünya Bankası ve IMF gibi örgütlere, yeni liberal politikalara, işsizliğe, çocuk emeğinin sömürülmesine, ırkçılığa, toplumsal cinsiyetçi baskılara karşı mücadele eden aktivistlerin siyasi birliğinin sağlanması hedefidir.

Antikapitalist hareketin 1990'ların sonunda 11 Eylül'ün ardından savaş karşıtı harekete dönüşmesinde devrimci partiler Türkiye'de de Avrupa'da da belirleyici bir rol oynadı ama bu hareketin binlerce aktivistin partileri haline dönüşmeyi başaramadılar. Mücadelede yan yana gelmekle seçimlerde aynı siyasi tercihleri yapmak arasında doğrudan bir ilişki yok çünkü. İngiltere'de milyonlarca işçi ve aktivist savaşa karşı birlikte mücadele ederken, seçimlerde İşçi Partisi'ne oy vermelerini engelleyecek radikal sol tercihi yeterince güven verici bulmadılar. Devrimci partilerin devasa bir kitle hareketini örgütlerken ve bu hareketin kazanım elde etmesi için kitlesel işçi hareketiyle ve örgütleriyle birleşmesi için mücadele ederken bu hareketlerin siyasi örgütü olmayı başaramamaları, devrimci partilerin artık gününü doldurduğuna değil, kitleselleşmek, devrimci bir kitle partisi kurmak için daha yoğun bir çaba içinde olmaları gerektiğine işaret eder. Yeni, kitlesel sol parti ihtiyacı ve devrimci partilerin bu ihtiyacı en çok dile getiren odaklar olmaları bugünün koşullarında devrimci bir kitle partisine yönelik kanalları bir araya getirme potansiyelini bu aracın barındırmasından kaynaklanıyor. Atılan adım ne olursa olsun, hareket hangi düzeyde olursa olsun, hareket içinde fikir farklılıkları sürmeye devam edecek.

Bu farklılıkların en başında, sıradan milyonlarca insan kaderini nasıl belirleyecek sorusuna verilen yanıtlar geliyor. "Sıradan insanların kendi eylemiyle, kendi birliği ve kendi mücadelesi içinde gelişen özgüveniyle" yanıtını verenler sürekli örgütlenmek zorunda. Yeni partinin adalet ve vicdan temellerinde yükselmesi gerektiğini savunmak da, sınıf temelli değil kitleselleşme hedefiyle adım atması gerektiğini söylemek de örgütlü adaletsizlik olan kapitalizm karşısında yeterli değil. Reformları kazanmak için de sosyalizm mücadelesinin nihai kazanımı için de gerekli olan marksist teorinin bir eylem kılavuzu olarak önemini kavrayanların müdahalesidir. Ne marksizm ne de bolşevizm vicdan ve adalet duygusundan yoksundur. Ama Marksizm her şeyden önce bilimseldir ve bu bilimselliği, gerçek bir toplumsal gücü, işçi sınıfını, onun hareketini, değişme ve ani sıçramalar yapabilme yeteneğini teorisinin ve eyleminin merkezine almasından kaynaklanır.

Şenol Karakaş

Özgürlük, mutluluk ve 21. yüzyılın sosyalizmi

Rus bilimkurgu yazarı Yevgeni Zamyatin doğumundan 125 yıl sonra, distopik bir geleceği çağrıştıran iklim değişikliği, nükleer silahlar ve toplumsal yıkım gibi küresel sorunların ortasında hatırlanıyor. 1920 yılında yazdığı *Miy* (Biz) 21. yüzyılın sosyalizmi tartışmalarında bir anda beliriyor.

Bolşevik

Yevgeni Zamyatin, 1 Şubat 1884'te bir rahibin oğlu olarak dünyaya geldi. Gemi mühendisliği öğrenimi gördüğü sırada Bolşeviklere katıldı. Rus devriminin merkezi olan Petersbug'da 1905 devriminde yer aldı. Petersburg Sovyeti'nin üyesi olduğu için tutuklandı ve sürgüne gönderildi. Buradan Finlandiya'ya kaçıp, Rusya'ya geri döndü. 1906-1911 yılları arasında Petersburg'da illegal olarak yaşadı.

1911 yılında ikinci kez tutuklanan Zamyatin bir hobi olarak kısa öyküler yazmaya başladı. Hikâyeleri dikkat çekti ve beğeni toplamaya başladı. 1913'te aftan dolayı hapisten çıktı. 1914 yılında, 1. Dünya Savaşı başlamıştı. Sosyalist gazetelerde yayımlanan savaş karşıtı hikâyesi *Na Kuliçkah*'ı (Çok Uzaklarda) nedeniyle Zamyatin hakkında soruşturma açıldı. Yeniden tutuklandı ve hikâyenin basımı yasaklandı.

Gerçek edebiyat

1916 ve 1917'de buz kırıcı gemilerde çalıştı. Yazmaya devam etti bir yandan da. 1917 Ekim Devrimi'yle birlikte yeniden Rusya'ya döndü. Sosyalist edebiyatçılar **Jack London** ve **H. G. Wells**'in eserlerini çevirdi. "*Gerçek edebiyatın güvenilir ve gayretkeş görevliler tarafından değil, ancak çılgınlar, münzeviler, gizemciler, hayalciler, asiler ve şüpheciler tarafından gerçekleştirilebileceğini*" söylüyordu.

1920'de Serapion Kardeşliği adlı avantgard yazar topluluğunun üyesi oldu. *Mağara, Rus* ve *En Önemli Hakkında* gibi edebiyat tarihine geçen öyküleri bu dönemin eserlerindendir.

Maksim Gorki tarafından davet edildiği Dünya Edebiyat Topluluğu'nun bir üyesi iken gemilerde çalışmaya devam etti. Zamyatin, dönemin canlı kültürel ve edebi akımlarının göbeğinde dururken işçi sınıfından hiç kopmadı. Bu, 1917 Devrimi'nden üç yıl sonra, 1920'de ona, bürokrasinin iktidarını ve özgürlük adı altında insanların mutsuzluğuna dayalı baskıcı bir rejimin kapıda olduğunu gösterecekti.

Biz

1920 yılında Rusya'da yazılan *Miy* (Biz), 1924 yılında İngiltere'de yayımlanabildi. Ardından Rusya'da basımı yasaklandı. Zamyatin yine tutuklandı ve daha önce kaldığı hücreye konuldu. *Biz*'in Rusça ilk basımı ancak 1988'de yapılabildi.

"Cennet'le ilgili şu eski efsane... O, bizim hakkımızda tam bugünle ilgili. Evet! Bir düşün. Cennet'teki o iki kişi... Onlara seçenek sunulmuştu: özgürlükten yoksun mutluluk veya mutluluktan yoksun özgürlük. O kadar. Avanaklar özgürlüğü seçti. Ya sonra? Sonra çağlar boyunca zincirlerini özlediler. Dünya bu yüzden böyle sefil, anlıyor musun?" (Biz, sf. 66)

Zamyatin'in romanı, sosyalist devrim yapmış bir toplumun 26. yüzyılda geçen hikâyesidir. İnsan kendi benliğinden ve doğadan tamamen koparılmıştır. Cam duvarları olan evlerde yaşamaktadır. Perdeler ancak sevişme sırasında kısa bir süreliğine indirilebilir; bu eylem de bireylerin iradeleri sonucu değil sistem tarafından belirlenir.

Zamyatin, anti-kahramanı **D-503**'ün günlüğü aracılığıyla eşitlikçi ve özgürlükçü bir söylem altında toplumun atomize edilmesi, bireysel benliğin ezilmesi, mutluluk ve hazzın bastırılması, bağımsız düşünce ve yaratıcılığın devlet tarafından kontrol altına alınmasını anlatır. Toplum öylesine ilerleşmiştir ki akıl almaz şeyler olmaktadır, ancak kimse mutlu olmadığı gibi aslında özgür de değildir.

Bülent Somay, *Biz*'e yazdığı önsözde romanın merkezî noktasını anlatır:

"*Zamyatin'in getirdiği tartışma ise düşünen ve hayal eden insan için özgürlük ve mutluluğun özdeş kavramlar olduğudur. (...) özgürlük mutsuzluğa gebe olmak zorunda değildir Zamyatin'de. Başkaldırmak, alışılagelmiş olanla mücadele etmek acı verir gerçi, ama "dünü bugün, bugünü de dün olarak yaşamak daha zordur." Zamyatin'in ütopyası kesintisiz bir mücadeledir, bugüne daima yarının gözüyle bakarak, kendi kurduğunu, kurumlaşmaya başladığı andan itibaren yeniden yıkarak sürdürülen bir mücadele. Ütopya, Zamyatin için bir ufuktur, ona sürekli olarak yaklaşılır, ancak varılamaz. "Vardık", teslim olmaktır, gerçek sorular ise "neden" ve "peki sonra ne olacak'tır?*"

Zamyatin'i bunları tartışmaya iten tek bir ülkeye sıkışmış devrimin sorunlarıdır. 1917'de devrim olur, 1919'da iç savaş başlar. 1921'e kadar toplumun tüm kaynakları savaş ekonomisi tarafından yutulmuştur. 1920'ye gelindiğinde 1917 Devrimi'ni gerçekleştiren işçilerin çoğu cephelerde ölmüştü. İşçi sınıfı örgütleri Sovyetler yok olurken devlet partiyle iç içe geçmişti. Bürokrasi hâkim bir güç olmuştu. Biz bu yüzden Rusya'da yayımlanamadı, rejim eleştiriyi kabul etmiyordu.

Birçok yazar hakkında soruşturmalar sürüyordu. Stalin liderliğindeki Bolşevik Parti, bürokrasinin bir baskı aygıtına dönüştürülmüştü. Yazarlar ve sanatçılara rejimi övmeleri ve parti çizgisinden dışarı çıkmamaları dayatılıyordu. 1925'te devrimin yenildiğini gören ünlü şair **Yesenin** intihar etti. Arkadaşı fütürist şair **Mayakovski** ise 5 yıl direnebildikten sonra 1930'da intihar edecekti.

Zamyatin, Stalin'in emriyle çalışan Yazarlar Birliği'nden 1929 yılında istifa etti. 1929, Rus Devrimi'nin kalıcı olarak yenilgiye uğratıldığı ve Rusya'da devlet kapitalist rejimin hâkim olduğu yıldı. Üzerindeki baskılar hızla artarken Zamyatin, 1931 yılında Rusya'dan ayrıldı. 1937'de ölene kadar Paris'te yaşadı. Hikâyeler yazmaya devam etti.

Gelecek

Stalinizm, Rus Devrimi'ni boğdu. Emek sömürüsünü hâkim kılarken her türden düşünceyi potansiyel bir muhalefet odağı olarak görerek yasakladı. 1917 Devrimi ile başlayan kültürel canlılık, yerini partiyi ve Stalin'i öven, Rus işçilerin ve köylülerin yaşadıklarını asla konu etmeyen bürokrasinin sosyalist gerçekçiliği'ne bıraktı. Ancak Zamyatin'in eseri yok edilemedi.

21. yüzyıl sosyalizmi, stalinist rejimleri tümüyle reddediyor. Kötü bir sosyalizm olamaz. Devletin, ordunun, bürokrasinin, gizli polisin olduğu bir toplumda özgürlük yoktur. Özgürlük ve mutluluk türdeş kavramlardır; biri lehine diğeri bastırılamaz. Başka bir dünya, özgür bireylerin yaratıcılığına ve kişisel farklarından doğan dinamizme dayanır. Herkesin tek tip olduğu bir toplumu kurmaya niyetimiz yok. Stalinist bürokrasi yıkıldı ve Zamyatin'in eleştirisi geçmişten geleceğe bir uyarı olarak yaşamaya devam ediyor.

Biz, distopik edebiyat için öncü oldu. **George Orwell**'in *1984*'ü, **Aldous Huxley**'in *Cesur Yeni Dünyası* ve **Ursula K Leguin**'in *Mülksüzler*'i bu türün en tanınmış örnekleridir.

Volkan Akyıldırım

23 Ocak'ta kara ve fırtınaya rağmen darbecilere karşı binler yürüdü

Darbelere karşı omuz omuza

Kar ve fırtınaya rağmen, binlerce darbe karşıtı, Tünel Meydanından, Taksim'e kadar yürüdü. Kara kışa rağmen toplananların sayısı darbe girişimlerine karşı öfkenin boyutunu gösteriyordu. Fakat, bu eylemi önemli kılan yalnızca sayı değildi. Bu eylemle, Türkiye ilk kez "darbeye karşı sivil direniş" için adım atıldı.

Balyoz planına duyulan öfke, eyleme damgasını vurdu. Camileri havaya uçurmayı, Yunanistan'la savaş çıkarmayı hedefleyen Balyoz planına duyulan öfke kadar; Kafes planıyla Hrant Dink'i öldürdükleri gibi gayrimüslimleri öldürmeyi planlayanlara da duyulan öfke darbe karşıtı sloganlarla İstiklal Caddesi boyunca yankılandı. Kortejin başından "12 Eylül", "12 Mart", "27 Mayıs", "28 Şubat", "6-7 Eylül", "Dersim 38" sesi duyuldukça binlerce kişi hep bir ağızdan bağırıyordu: "Bir daha asla!"

Darbelere Karşı 70 Milyon Adım Koalisyonu çağrısı ile bir araya gelenler için, "bir daha asla" demenin somut bir anlamı var. Geçmişteki darbeleri yalnızca lanetlemekle kalmayan eylemciler, bu nedenle bu yürüyüşe "darbeye karşı sivil direniş" adını verdiler. İstiklal Caddesi boyunca sık sık atılan bir slogan da, eylemin kararlığını ve sivil direnişin anlamını yeterince açıklıyor: "Tankların üstüne çıkacağız".

Eylemde, "ordu kışlaya", "cuntanın contasını dağıtacağız" gibi sloganlarla beraber, "Başbuğ İstifa", "İlker Başbuğ Kapa Çeni", "Özgürlük" sloganları da atıldı. Eylemin somut sloganı ise "Hükümet uyuma EMASYA'yı iptal et" talebi oldu.

Türkiye'de ilk defa, olası bir darbeye karşı halkın öfkeyle direneceğini açıkladığı eylemin başarısı, farklı kesimlerden özgürlük isteyen, darbelere karşı çıkanların ortak sesi olmasında. Başörtülü kadınların, eşcinsellerin, transeksüellerin gerçekten de omuz omuza, "darbelere karşı omuz omuza" sloganını bağırması; darbe karşıtı gücü gösteriyor.

Bıçağını çekmiş, karşısındakinin boğazına dayamış bir saldırgan güce benzeyen darbecilerin ise bu eylemden rahatsız olduğu bir gerçek.

Eylemin yankıları

Eylemden kısa bir süre sonra, İlker Başbuğ bir açıklama yaptı. "Sabırımızı taşırmayın" diyen Başbuğ, darbe karşıtlarının (TSK'nın yeni imalatı kelimelerle "asimetrik savaşçıların") sabırlarını taşırdığı belirtti. Elbette ki, darbe yapmak isteyenlere "yapamazsın" denmesi, canlarını sıkıyor. Canlarını sıkmakla kalmayıp, toplumu tehdit edebilecek bir cüreti kendilerinde görebiliyorlar. Bir yandan darbe planlarının, "savaş oyunu" olduğunu söyleyerek "darbe yapmak istemiyoruz" diyorlar; öte yandan da halkı "sabrımızı taşırmayın" diyerek tehdit ediyorlar. O sabır taşarsa ne olacak? Darbe mi?

23 Ocak'ta halk, buna yanıtını vermiş görünüyor. Bir yandan "tankların üstüne çıkacağız" derken, öte yandan "İlker Başbuğ kapa çeneni" derken. Eylemin ardından Başbakan Erdoğan bir açıklama yaparak EMASYA'yı iptal edeceklerini açıkladı. Darbelere Karşı 70 Milyon Adım Koalisyonu da, protokolün iptal edilmesi için mücadele etmeye kararlı.

Ersin Tek

CHP faşist mi ırkçı mı?

23 Ocak'ta yapılan darbe karşıtı yürüyüşte darbe karşıtları, kendisini "Ergenekon'un avukatı" olarak ifade eden ve buna uygun davranan CHP'ye de öfkelerini dile getirdiler. "Faşist CHP" sloganları zaman zaman ve özellikle CHP binası önünde öfkeyle atıldı. CHP, açık ki darbecileri destekleyen bir parti. CHP ırkçı, fakat faşist değil. MHP, geçmiş darbelerde "biz içerdeyiz ama fikirlerimiz dışarda uygulanıyor" diyerek cuntalara da yaklaşımını gösteren; führeri bizzat darbeci olan faşist parti. Kontgerillanın doğrudan içinde yer alan pek çok ismin geçmişte de bugün de ya bu parti ile ya BBP ile bir şekilde ilişkili olduğu biliniyor. %18'lik bir tehdit olan has faşist MHP'yi es geçip; daha amatör darbeci olan CHP'yi faşist ilan etmek bizi bir başka önemli mücadelede, anti faşist mücadelede zayıflatır.

Darbelere karşı direneceğiz!

2008 yazında yargı darbesine karşı bir araya gelen demokrasi ve özgürlük yanlıları tarafından kurulan Darbelere Karşı 70 Milyon Adım Koalisyonu'na katıl, darbeyi birlikte durduralım.

www.70milyonadim.wordpress.com

internet

ozurdiliyoruz.com
barisarock.org
kureselbarisveadalet.org
kureseleylem.org
durde.org
hranticinadaleticin.com
7omilyonadim.org

Sosyalist İşçi ne savunuyor?

Aşağıdan sosyalizm
-Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımı kontrol etmesiyle mümkündür.

Reform değil, devrim
-İçinde yaşadığımız sistem reformlarla köklü bir şekilde değiştirilemez, düzeltilemez.
-Bu düzenin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur.
-İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milislerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir.
-Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığınsal eylemi devirebilir.
-Sosyalizm için mücadele dünya çapında bir mücadelenin parçasıdır. Sosyalistler başka ülkelerin işçileri ile daima dayanışma içindedir.
-Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur.
-Sosyalistler insanların cinsel tercihlerinden dolayı aşağılanmalarına ve baskı altına alınmalarına karşı çıkarlar.

Enternasyonalizm
-Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar.
-Sosyalistler ırkçılığa ve emperyalizme karşıdırlar. Bütün halkların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar.
-Sosyalistler bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.
-Rusya deneyi göstermiştir ki, sosyalizm tek bir ülkede izole olarak yaşayamaz. Rusya, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapitalistidir.

Devrimci parti
-Sosyalizmin gerçekleşebilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadeleci kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığınsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.
-Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır. Bu fikirlere katılan herkesi devrimci bir sosyalist işçi partisinin inşası çalışmasına omuz vermeye çağırıyoruz.

sosyalist işçi

■ Z Yayıncılık ve Tanıtım Hizmetleri Ltd. Şti. ■ Sahibi: Ayşe Demirbilek ■ Sorumlu Yazıişleri Müdürü: Volkan Tamusta ■ Adres: Caferağa Mahallesi, Nail Bey Sokak, No: 9/15, Kadıköy/İstanbul■ Baskı: Yön Matbaacılık, Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi, B Blok, Kat 1, No: 366 Topkapı, İstanbul-0212 544 66 34 ■ Yerel süreli yayın, iki haftada bir yayınlanır. **www.sosyalistisci.org**

Kardeşiz ama eşit koşullarda

Küresel Barış ve Adalet Koalisyonu (Küresel BAK) yeni bir kampanyaya başlıyor. Üst başlığı "Savaşısın sesini sustur, barışın sesini yükselt" olan kampanyanın ana vurgusu, "Önce barış" olacak.

"Önce barış" sloganı olacak çünkü aylar önce başlayan "demokratik açılım" süreci kesintiye uğramış durumda. Kürt halkında ve barış yanlılarında yükselen beklenti, sırasıyla DTP'nin kapatılması, Kürt hareketinin temsilcilerine, belediye başkanlarına yönelik tutuklamalar ve DTP Genel Başkanı Ahmet Türk ve milletvekili Aysel Tuğluk'un milletvekilliklerinin düşürülmesi ne açılım ne de demokrasi ruruhyla bağdaşmayan, savaşı tırmandırmak isteyen bir zihniyetin devamcısı olan uygulamalar.

Tüm savaşçı tutumlara ve uygulamalara karşı Kürt halkı sabrını zorlayarak barış isteğinde ısrarlı olduğunu vurguluyor. Önce barış kampanyası Kürt halkının barış haykırışını tek başına atmaması için de bir kampanya olarak görülmelidir.

Kürt halkıyla dayanışmak için, sorunun savaşla çözülemeyeceğini bir kez daha kanıtlamak için, karar alıcılara savaşçı tutumlarından vaz geçmelerini söylemek için "Önce barış" kampanyası çok önemli.

Savaşa karşı çıkan tüm güçler Küresel BAK'ın kampanyasını desteklemeli ve bu kampanyayı sokakta örgütlemeli. Çünkü önce barış demek, operasyonlar dursun demektir!

Önce barış demek, kan dökülmesin demektir!

Önce barış demek, muhatapsız çözüm olmaz demektir!

Önce barış demek, Kürt sorununun çözümünün siyasal demokrasinin sınırlarının genişletilmesinden geçmesini vurgulamak demektir!

Önce barış demek, kuru bir kardeşlik propagandasının ötesinde, "kardeşiz ama eşit koşullarda kardeşiz" diyebilmektir!

Önce barış demek, Kürt belediye başkanları derahl serbest bırakılsın demektir!

Önce barış demek, anadilini kullanmada sınırsız özgürlük demektir!

Önce barış demek, ırkıçılığa ve milliyetçiliğe dur demektir!

Kürt sorununda çözüm, Kürt halkının ulusal varlığı her düzeyde tanınmadan gerçekleşemez. "Önce barış" kampanyası, batıda yükselen bir barış çığlığı olarak bu sürecin en önemli adımlarından birisi olacaktır.

KÜRESEL BAK
BARIŞ VE ADALET KOALİSYONU

ÖNCE BARIŞ

Kürt sorununun barışçı çözümü için, halkın barış ve adalet talebine güç katmak için, ayrımcılık, ırkçılık ve linç girişimlerine dur demek, savaşı ve catışmaları durdurmak için "Önce Barış" diyoruz.

Halklar arasında kardeşlik köprüsünün güçlenmesi için, diyalog için, eşitlik için, çocuklar ölmesin, hapislere tıkılmasın, uykuları bomba gürültüleriyle, bedenleri şarapnel parçalarıyla parçalanmasın diye, partilerin kapatılması değil yasal ve siyasal zeminlerin güçlendirilmesi için savaşın sesini susturup barışın sesini yükseltelim diyoruz.

Irak'ın işgali, hala sona ermedi. Her gün onlarca insan ölüyor. İsrail Gazze'yi canı istediği her seferinde bombalamaya devam ediyor. ABD ve NATO Afganistan'da savaşı derinleştiriyor. Savaş Pakistan'a yayılıyor. İran'a yönelik tehditler devam ediyor.

Emperyal hegemonya için, petrol için, enerji kaynaklarına el koymak için, ırkçılık nedeniyle, şirket karları daha fazla artsın diye son on yılda yüzbinlerce insanın yaşamı ellerinden alındı. Kentler yakılıp yıkıldı.

Ama ne dünyada ne Türkiye'de barışın sesi susturulamadı. İnsanlar el ele verdi, yan yana geldi. Ülkenin iki ucundan aynı ses, dünyanın iki ucundan aynı umut yükseldi: Barış!

"Savaşa hayır" demeye, "Önce barış!" demeye en çok bugün ihtiyacımız var.

Barışın sesini bir kez daha yükseltmek için 3 Nisan 2010 Cumartesi günü hep birlikte İstanbul'da kitlesel bir barış gösterisi ve konseri gerçekleştirmek için kollarımızı sıvayalım. Güçlerimizi birleştirelim.

Küresel Barış ve Adalet Koalisyonu
www.kureselbarisveadalet.org
İstiklal Caddesi, Bekar Sokak, 16/3 - Beyoğlu, İstanbul

marksizm★2010

22-23-24 Nisan ● İstanbul - Taximhill Otel

■ Marksizm 2010'da dünyanın ve Türkiye'nin sorunlarını, 21. yüzyılın sosyalizmini, önümüzdeki süreçte nasıl mücadeleler vermemiz gerektiğini tartışmak istiyoruz.

■ DSİP 1992'den bu yana Marksizm toplantılarını düzenleyen ev sahibi, bir çok farklı görüş, hareket ve örgütlenmelerden gelen konuşmacılarla kürsüsünü paylaşıyor.

■ Her toplantı 1 saat 15 dakika sürüyor, kısa sunuşların ardından salondaki herkes soru sorabiliyor ya da görüşlerini açıklayabiliyor.

■ Marksizm 2010'da toplantı ve panellerin yanı sıra film gösterimleri, belgeseller, atölyeler, sergiler, müzik dinletileri, edebiyat tartışmaları yapmayı planlıyoruz.

■ Kampanyaların stantları, kitap stantları, yiyecek, içecek stantları kuruyoruz.

■ Şehir dışından gelenler için kalacak yer ayarlıyoruz.

■ Toplantılara katılım için, organizasyona katkı amaçlı 3 günlük davetiye 5 liradır.

DEVRİMCİ SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ
DSİP İstanbul İl Örgütü:
İstiklal Caddesi Bekar Sokak 16/4 Beyoğlu
İletişim: 0531 451 62 51 - www.marksizmfestivali.org
marksizmtartismalari@gmail.com www.dsip.org.tr